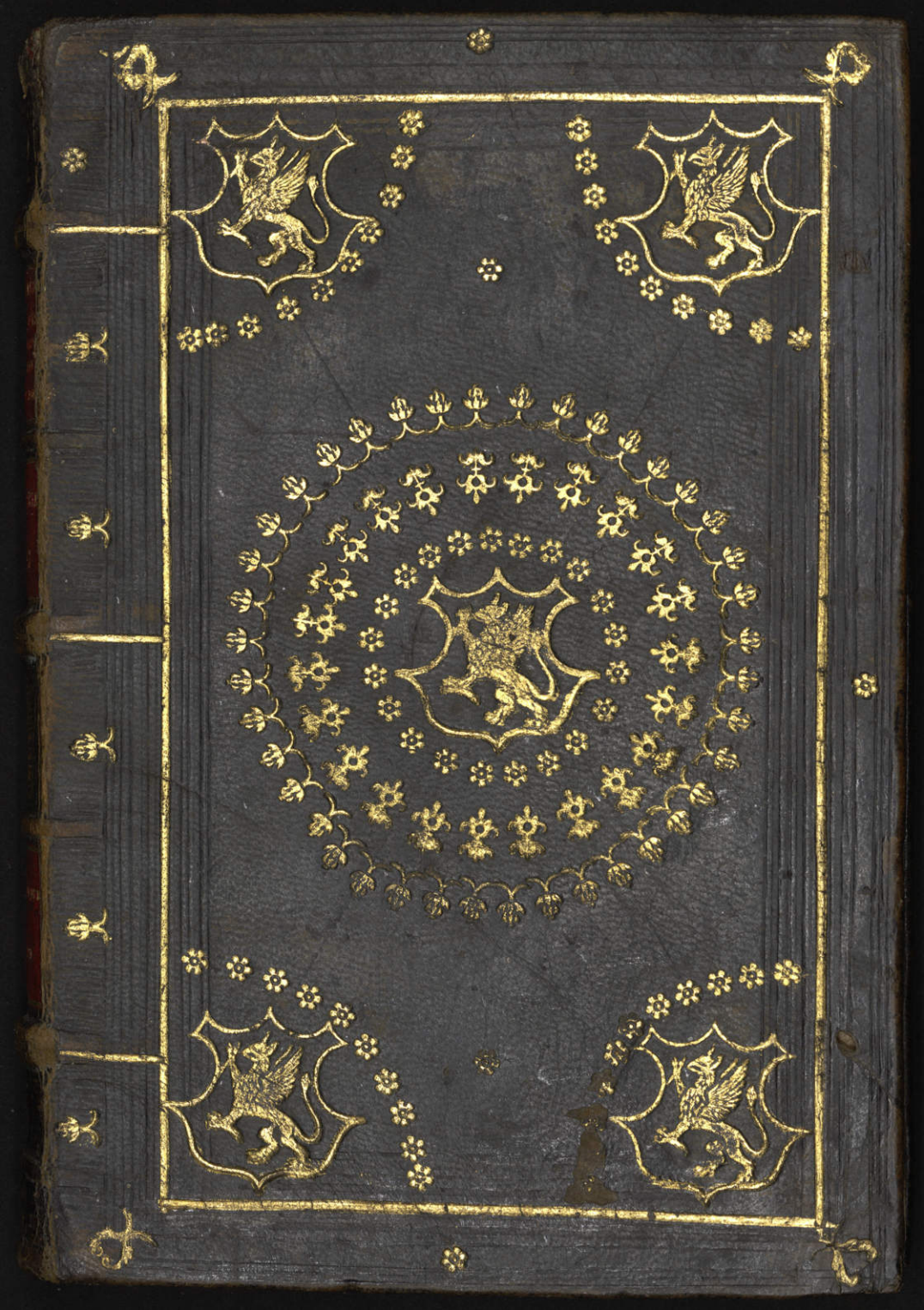

BIBLIOTHEQUE NATIONALE

~~10917~~
~~N.~~

GW 9738

XVème Siècle n° ~~[illegible]~~ -

943

~~10917~~ 1
943 ~~N.~~
~~12631~~
N° ~~12824~~. ~~846~~.
BIBLIOTHEQUE MAZARINE

Lo proces deles oliues e disputa dels Jouēs hi dels vells. Fet per alguns trobadors auant nomenats. e lo sompni de Johā Johan.

por Jaume Gacull

BIBLIOTHEQUE MAZARINE
1019

Johan Johan
Mosen ffenollar
Johan moreno
Mosse viyolas
Mgnasuil
lofindich
portell

Demana lo reuerent Mossen fenollar al honrat y discret en Johan moreno.

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

De vos y d' mi lo temps assegura
Al home celos de mal sospitar
Car tot nostre fet esta en parlar
Cercãt lo descãs denuig etristura
Perque vull saber menjant vos oliues
Lo com de aquelles traheu lo pinyol
Ni com dela closca lo chich caragol
Que fer yo nou puch sens dents ab geniues

Resposta

¶ Doliues lo past es fina pastura
Moltmes que lo çucre: se pot desijar
Yo no so en temps de renunciar
Car fort en mi sent rebrotar natura
E tinch gran desig de dolçes oliues
Que ab gran sabor lanças lo pinyol
Menjant per lo gust dun bell caragol
Que tinch molt guardat ꝑ fregar geniues

Replica

¶ Puix tambe glosau la mia textura
Yab seny equiuoch volcu postillar
Yom dubte quel brot: queus veu rebrotar
Retinga virtut ni menys la verdura
Yab tan flach rotlo de tan forts oliues
No crech que may oli tragau del pinyol
Si banya no trau vostre caragol
Donchs com poreu may fregar ne geniues.

Resposta

¶ Yo nom marauell: de vostra pintura
Ni dela tenor: de vostre cantar
Que vos me vullau: com a vos jutgar
Segons vostre test: vos feu la lectura
Si vos no podeu: menjar les oliues
Yo tinch fermes dents: per traurel pinyol
Hi treta la banya: lo viu caragol
Fa creixer saliua: per bocay geniues.

Replica

Fengir de potencia: edat tan madura
Aquesta rahó: no vull decretar
Consell tan loat: nos deu oblidar
Cognosce teipsum: car es gran cordura
Yaxi jutgareu: ab tendres oliues
Lo quant poch campeia: lo corcat pinyol
Hil calapatench: mustiu caragol
Si pot fer boçi: que vmpla genjues.

Resposta

¶ Segons nostra ffe: y per conjectura
Resurreccio: nos deu gens dubtar
Demostren virtut: de ressuscitar
La vistay lo toch: de bella figura
Tal proprietat: tenen les oliues
Que fan gros boçi: desmortit pinyol
Hi alçar lo cap: al fluix caragol
Cercant aquell loch: on son les geniues

Replica

Alçar pot lo cap: mas no sera dura
La carn de aquell: per abarrinar
Desmortit pinyol: pot vida cobrar
Mas força no pas: dobtar tancadura

Deixau donchs als jouens: aqueixes oliues
Hi vos com avell: saluau lo pinyol
Reclam es de guatles: vostre caragol
Tam fliux com dieu: per rompre geniues

Resposta.

Baqueftes oliues: feta faixadura
Jens vos: no dubteu: que fa reuiuar
Que ab medicina: axi singular
Lo vell bepora: llimar la clausura
Vos feu mal juhi: contra les oliues
Del arbre damor: bell fruyt sens pinyol
Car fan escalfar: lo fret caragol
Y entrar sens empaig: de dures geniues

Replica.

Del libre damor: es ley y escriptura
Que tantost que lom: se coneix passar
Lo punt hi lo terme: del sexantenar
Se deixe damors: nin prenga procura
Inabil es fet: pera tals oliues
Hi pa may traure: daqnelles pinyol
La vella virtut: de tal caragol
E donchs auorrir: deueu tals geniues

Resposta.

Aquell gran esplet: que molts desnatura
En la jouentut: per molt praticar
A la velledat: no deixa plegar
Virtut natural: mas fa que poch dura
Donchs sim so guardat: pera tals oliues
Sembrant sens exces: lauor del pinyol
Miracle noes: al vell caragol
Restar li virtut: dentrar per geniues

Replica.

Tendran les oliues: prou gran desuentura
Quel vostra petit: hagen asperar
E si en jouent: volgues de junar
Enla velledat sentreu ne feretura
Nos poden saluar. tan fines oliues
Ab such ja florit: de de ranciu pinyol
Deffall per poch vs: cascun caragol
Tã prest cõ per massa: amprar les geniues

Resposta

Enueja mostrau: de ma gran ventura
Quels bens de amor: me haien a dar
Yo no so com vos: que no pot portar
Vostranima cos: feixuch de vellura
No⁹ prenga desig: deles tals oliues
Nin cobdicieu: molla ni pinyol
Quen vos noy viuria: lo mort caragol
En cas que⁹ prestassen la bocay geniues

Replica.

Sil meu cos se nega: lo vostre nosura
Que vells som los dos: e nos pot negar
Donchs com la ventura: vos puch enueiar
Que⁹ ~~vinga~~ veja tan prop: dela sepultura
Cert yo no desije: com vos les oliues
Ni puch en aquelles plantar lo pinyol
Puix vos no podeu: alçar caragol
Donau peix seget a vostres geniues

Resposta.

Vos tot sou vestit: de tal vestidura
Qual vos la volrieu: en mi abrigar
Aços manifest: a quiu vol mirar
No⁹ vull dir iniuria: quem par oradura

Ibi voleu fengir: no menjar oliues
Per por de infamia: hi del feu pinyol
Y pocrit fi fou: en lo caragol
Y o jens nou puch fer: abdents geniues

Replica.

Atorgue) que fent: dels vells la preffura
Y dolch me de vos: que nom façau par
Y pocrit may fuy: mas vull marreglar
Segons la edat: difpon y meſura
Menjau les madures: almenys les oliues
Que preſt feparades: feran del pinyol
Deixau ja les verdes: quel flach caragol
James rompral cuyro: de fermes geniues

Reſpoſta.

En lentenimẽt: teniu gran foſcura
Per que vos penſau: quel vell paladar
La tendra perdiu: no deja taſtar
Ni del vert agras: menjar del agrura
Y oſtich deſmenjat: madures oliues
Nom donen ſabor: tant com vn pinyol
Si vull alegrar: lo triſt caragol
Aço no puch fer: ſens tendres geniues

Replica.

Bel que) he yo dit: la indicatura
Remet a rahó: ſiu deueu ſeruar
Les dones huy amen: ab cor tanauar
Que fan mes al doble: pagar la coſtura
Maiorment als vells: les tendres oliues
Quen trahen diners: lo ſuch: yl pinyol
Als jouens reſcaten: ab dur caragol
Penſau que faran: a voſtres geniues

Reſpoſta.

Axí com pertast:o per desmesura
O experiment:de sabor mudar
Lacendray la terra:yl carbo menjar
He vist quen les dones:alguncs atura
Rahoes maior:les verdes olíues
Besijar debell:lo fruyt: opinyol
Ades val que carbo:lo dolc caragol
Baquell vell qui sab:çercar les genίues

Replica.

Puix es donchs prudencia abtẽprey mesura
En son cas y loch:lo riurey burlar
Y gran cortesía voler sen deixar
Deixem lo de port:nous porte fartura
Ab pacte pero:que destes olíues
Perdau lo record:yl gust del pinyol
Tenint arregnat:vostre caragol
Y dela virtut:cerquemles genίues

Tornada.

Ab molt ferma fe:crech yo tals olíues
Grossals y tam belles:nols manca pinyol
Deixau les menjar:aquel caragol
Ques propi lo past:de semblants genίues

Resposta.

Sius he fet contrast:ab diligent cura
Per vn bell donayre:ho podeu passar
Car lo pensament:tinch luny de amar
A dones que porten:lamor tan escura
Aço he fengit:per menjar olíues
Ab vos en est plat:piux no han pinyol
Les amors que tinch:per vn caragol
So prest de donar:ni vull ses genίues

Tornada.

Honest confessor: les vostres oliues
Son morals virtuts: que lancen pinyol
De animay cors: y del caragol
Exint belles flors: de vostres geniues

¶ Mossen fenollar ala senyora oliues

Ensems vos puch dir: senyora oliues
Que may vos he vist: he se be qui sou
Puix laygua tan dolça: de vostre bell pou
Les velles carns mortes: fa jouens hi viues
Bonchs vostres oliues: puix son de tal lista
Que grans excellencies: reporten ab si
Lo nom hilos fets: se liguen axi
Que tantvos conech: com sius agues vista

¶ Escriu lo magnifich mossen Jaume gacull caualler al reuerent mossen Fenollar cō a procurador den moreno.

Repart dunes noues: me força qus diga
Lo que ja no puch: cobrir ni callar
Com veig reuerent: mossen fenollar
Voleu ab tot hom: tenir enemiga
Hi cas acordat: cercar mil baralles
Debats y porfidies: contrasts questions
Passant tots los pūts: los termens hiralles
Per fer que prevalguen: les vostres rahons

Sin vostre jouent: cercaueu reboltes
Quantvos fes la brama: tā be contral quaix
Encara que fesseu: lauors alt: o baix
Lo temps: la edat: cobrihen tals voltes

Mas veure queus dure fins aral mal vici
Hi nous esmeneu: de pratiques tals
Voleu de diable: vsar del offici:
Trepant pecigant: çercant tostems mals

Hi per lo que⁹ ame: lo cor nom comporta
Callar lo que vull: hoiau vos de mi
Hi mes recordant me: per vos quem segui
En dies passats: deffora en lorta:
En lany deles morts: quãt vos dels pagesos
Hagues bandejat: los mots casolans
Yo se quins estauen: quan bra⁹: hi engesos
Si yo noy hagues: tengudes les mans

Yencara voleu: vos fer inuentari
Dels actes hivida: de qui no⁹ coneix
Hi jens no pensau: que no⁹ ho mereix
Hi quant es bon home: hi digne notari
Perço yo⁹ suplich: per q̃ altra vegada
En altra congoixa: sem blant no⁹ trobeu
Vullau recordaruos: quen boca çerrada
Hoy entra la mosca: com vos be sabeu

Per vns oliuars: o pe⁹ doliuer es
Que no se si fan: oliues de lor
Voleu malcorar: hi metre malcor
Aqui les conrreà: en moltes maneres
Bient li rahons: que son escusades
Hi mes pera vos: segons quin estau
Que ja diu la gent: ab vostres pedrades
Breçades aell: a vos encontrau

ya mi en estrem: mossenyer me pesa
Hi tant que nou baste: del tot encarir
Quen mal ni en be: negu puga dir
Que vos no tingau: la lengua cortesa
Hi lu diu: queu feu: depura enueja
Hi laltre ques tal: lo vostre costum
Hi laltre respon: ques cosa molt leia
Que prenguen de vos: en loch de lum fum

Ferit crech que sou: del mal detimeno
Com veig que la rata: acaça al gat
Si vos en lo naixer: vos sou auançat
Quin mal vos hi mir: lo boden mozeno
Tornau reuerent: tornau ala ralla
Mirau vos mossenyer: vn poch al espill
Hi no direu oncle: al qui en la talla
En dies yen obres: vos pot esser fill

Consell haueu dat: aqui nol demana
Per ffur daquest regne: cinch sous li deueu
Mas ja se queu fa: que puix no podeu
Voldrieu que tots: perdessen la gana
Comunament vem: tantost quel tẽps passa
Se pega lanueja: molt mes quel rouell
Clamauos de vos: que sou cuytat massa
Ab noy puch fer pus: com feyan borrell

Car bona diria: que fosseu mossenyer
Tallar de tal luna: com es lo johan
Ymenys no rebent: enell tal engan
Ho crech tanauãt: vos vessem empenyer

Y encaran darieu: la clocha de alcs
Y ab ella: detornes: lo vostre cerro
Hi no⁹ guastaria: lo pes dels bales
Dels anys que teniu: tan fort lo gipo

Que no se quey veu: en ell vos fins ara
Per on lo dejau: tenir en tan poch
Que yo crech que basta: passar tambel joch
Que no restaria: deutor dela tara
Car veig de bon meliç: la mostra deffora
Sidins es corcat: axo yo nou se
Mas crech que pora: alegua per hora
Anar a son pas: encara molt be.

Puix ell nous demana: fauor niajuda
A vos quius consella: passar tant auant
Quem par que voleu: posar al encant
La força que vos: teniu ja perduda
Renom de bon metge: voleu vos y fama
Siy creu molt guanyar: vsau ne pels dos
Y a mal de renyons: faixau vos la cama
Si may lo guariu: yo pague per vos

Haueu ho legit: en cartes molt velles
O en lauiçenna: o en lipocras
Yo no se nengu: que no senganas
Enveure de vos tan grans marauelles
More no son mal: confessa yatorga
Questan lo desig: tan fundo com veu
Hi sens exarops: donau livos porga
En loch de guarirlo: matarlo voleu

No crech quen ixcau: perara bon mestre
Ni se que ses fet: lo vostre saber
Car veure los trets: tan luny del paper
Senyalen no esser: de home prou destre
Sōchs pratiques tals: mossenyer dexaules
Que vos per aelles: no sou de son fox
Car may ab exarms: coniurs ni paraules
Ne vist yo guarir: de basques de cox.

¶ Si vos lo jutgau: segons vostre força
En cert reuerent: gran erra preniu
Car veig lo anar: asit y tan viu
Que mostra tenir: molt prima lascorça
yl caragol seu: deu ser lo den Maura
Que pren ab les baues: les mosques al sol
yon fica la banya: tant caua y laura
que moltes vegades: forada al trespol.

Buns gats quey ha lepols: me sembla q̄ sia
que si dins en lolla: pot metre lo cap
Per molt que li diguen: xo. fora. ni çap
James del lepar: deixar se sabria.
y axi com vns goços: que son duna casta
que diu lo reffrany: criat del vrgell
que ans que may deixe: lo mos dela pasta
Cent mil bastonades: podeu dar en ell.

¶ Mil gat ab gest simple: prou voltes arrapa
y tots dies vem: mentir los senyals
y moltes vegades: trobam menestrals
y bons beuedors; dauall mala capa.

Deixau li donchs vos-meniar les oliues
Que mes quel esturç te fort lo ventrell
Puix pera guarirli aquelles adiues
Noli satisfa-lo vostre consell.

Perque ben mirada-la pratica sua
Yol veig molt conforme-al bon esquirol
Questant ala pluja-alayre yal sol
Sadarga his cobre-tostemps ab la cua
Y tinch per ma ffe-per cosa molt certa
Que dalgunes bregues-enque ses trobat
Encara li resta-anar alaherta
Portant de continn-lo dart embagat.

¶ Puix canes ni banyes-per dies no venen
Jutgau per les obres-y no pels cabells
Majorment que huy-dels jouens y vells
Les dones repelen-agaffen-y prenen
E quant los vells fluixen-lauors elles tiren
A casa lo moble-la robay diners
Car be sabeu vos-quels qui be offiren
Aquells alastola-arriben primers.

Car no es lo temps qual esser solia
Com vos daquest abit-anaueu vestit
Que dela canço-que deyeu de nit
Ab vn gran merces-pagauen de dia
Y ab vn ramellet: yab vna floreta
Queus daua la dama-restaueu content
Pensant que tenieu-soberga bestreta
Yaxius gouernauen-defum y de vent.

¶ Y aquelles amors se deyen beneytes
Car no sencantauen aquiy dona mes
Mistauen les dones sobre linteres
De nit ni de dia vetlant ni asseytes
yab tot que may fon amor rahonable
Car may per raho amor se regi
Si en vostre temps la ves variable
Poch ferma y fragil pijor esta huy.

Segons lo que yo puch dir ni escriure
Mas sol per hoyda que alre noy se
Ab tot que james vn dia de be
Meuist pera veurem de pena delliure
E huy ja nos usa que molt se detinga
Perque lesperar nols porte affany
Mas siy ha que pendre desigen que vinga
E puix sia prest sis vol en mal guany.

¶ Si contra lamor valgues sauiesa
Saber ni lo seny ni menys la edat
Es cert que dauid sen foza guardat
Mas veig quels mes sauis james lanentesa
Puix no ignorau lo test ni la glosa
De quant vos puch dir ni menys lodecret
Usau lo reffrany no sab on se posa
En qui ni perque amor ni lo fret.

¶ Y ab tot que per joue nos deja entendre
Car prou se coneix que va cap auall
Posar nol deueu tan poch enlo ball
Quentrels espatlats se puixa compendre

Car be conech yo: quels vells que huy ſuſen
Y tenen bon cor: brauegen toſtemps
Yapres ells mateixos: ſenculpen yacuſen
Com volen dels jouens: ſeguir los extrems.

¶ Yaqueſts entrelany: alguna vegada
Si paſſen carrera: per vn bell delit
Encara quels faça: apres mal proffit
Alegres ne reſten: dauerla paſſada
Pero ſis forçat: que tornen a correr
Ab tanta congoixa: ſafferren als crins
Que per molt quels vulla: fortuna ſocorrer
Prou mala jornada: daran als roçins

¶ Si ell es daqueſts: que fan tals meſures
Que prou p la moſtra: tambe nou deſcrech
Auos queus hi va: que porte ſon plech
Lo clourel contracte: amiges coſtures
Bonchs noli bequeu: ſobre la berena
En dirli que fa: ſi pot: o no pot
Que prou te que fer: de mala fahena
Si ſenſe menjarne: beſtrau al eſcot.

¶ Y axis pot be creure que ſia poſſible
Lo ſi com lo no: ſegons va lo temps
Que tant veig les coſes: anar pels extrems
Que res yo no dubte eſſer impoſſible
E no façau cas: ſi ella ſen alta
Sil deu o nol deu: voler ni amar
Queſtant la rahon: en elles malalta
Prou voltes ſen poden: los comptes errar.

Per que huy les dones: estan malueades
En fer lo reues: del que deuen fer
Hi fan lo que deuen: quant nou han mester
Si may per desastre: ho fan a vegades
Pero si alguna: sen troba que sia
Deffora destcompte: traheu lam delviu
Yalmenys ab raho: per ellas diria
Una horoneta: tan poch no fastiu

Pero per no perdre: lo tranch desta dança
Hi desta madeixa: lo cap nilo fil
Mostrar vos vull yo: rahons mes de mil
Per hon lo moreno: no deu fer mudança
Per que siy pensau: per molts bōs respectes
Tantost mudareu: de oppinio
Si destes oliues: mirau los effectes
Hi quant fortiffiquen: la mia raho

Oliues son fruyta: portant auantatge
En moltes maneres: als altres fruytals
Hi delles lo such: guareix de molts mals
Hi vallen les fulles: a mal de bocatge
Hi verts: o madures: tan grās bens reportē
Hi nomenys si son oliues de olor
Quel cap yl ventrell: a puren conforten
Preseruen dumor: yalegren lo cor

Oliues son fruyta: que loli hix delles
Prement yestrenyent les: segons se pertany
Ya deu: hi als sants: pregam entre lany
Ab molts patenostres: semblāts a daq̄lles

Bels q̃ls molt se alten: hi sampr̃e les dames
Ihi dolis tan be: no resten debuyt
Ihil dia de rams: beneheixen les rames
Bellor doliuera: car tots fan vn fruyt.

Oliues son bones: al cors ymolt sanes
Car mouen yexciten: del gust la sabor
Ya voltes affilen: tampr̃im lo rahor:
Que fan molt espesses: alçar les capçanes
Oliues son fruyta: quen lany se reserua
Molt fresca molt tendra: molt vert hi gentil
Ya causa del balsem: que tant les conserua
Al preu dela grana: compram lo brasil

Oliues son past: de tanta dolçura
Quen poden menjar: los jouens hi vells
Ihils metges nol veden: als debils ventrells
Puix sien menjades: ab tentoy mesura
Ihi res noy hanelles: que no aproffite
Car molt bon caliu: sẽ fa dels pinyols
Bonchs com se pot dir: que no resfucite
La sua licor: als morts caragols

Car tanta virtut: daquelles emana
Que no pot sens oli: cremar lo cresol
Ihi menys te sabor: sens oli la col
Ihis pot sense oli: cardar be la lana
Perço quant la lantia: fa lum esmortid a
Se pot be conexer: ab justa rahó
Que deu tenir loli: escas hi amida
Oes dela metcha: roin lo coto

Donchs puix lo moreno: sesforçay treballa
Cercar del cami: la senday atall
Per metren pollera: yen past lo seu gall
Deixau li menjar: lo gra: o la palla
Deuore sis vol: les rames hi fulles
La çoqua los brots: lo cor hi raels
Car puix que dolúia: sien para fulles
Millors li sabran: que les canyamels

Pero si avos: legint estes noues
Vos creix la saliua: o poch: o norres
Hoint hi parlant: axi de larnes
Per res no vullau: venir ales proues
Mas si per ventura: se mou jens la broqua
Podeu fer lo compte: daquell castella
Questant mort de fam: al fum dela oqua
Tres pans de migans: en sech se menja

Ffinida:

Tan be si voleu: per lo que⁹ conselle
Que pague per vos: los vostres cinch sous
Puix es lo roydo: maior que les no⁹
Hi vos sou content: de res no mapelle
Hi mes si no⁹ sembla: que prou ami toque
Voler vos reptar: hi⁹ par que fet mal
Puix part tant segura: procurey aduoque
Si no⁹ ve a compte: restem alcabal

Ffi.

¶ Escriu hu a mossen Gaçull lo qual per no esser conegut se sotascriu lo sindich del comu dels peixcados hi vol que la resposta sia donada amiçer verdeneha:

Digau mossen jaume: gaçull mol afable
Gentill caualler: ministre de pau
Que⁹ mou que tots dies: la guerra çercau
Al tan pacifich: domer venerable
Al qual enculpau: per que vol reprendre
Al bo den moreno: dolius menjar
Per quant ab geniues: no pot mastegar
Hi fer que daquelles: nos veia ofendre

Ab gran rahó donchs: aquell vull defendre
E jutge molt just: que los seus cinch sous
Pagar vos deueu: en bells reals nous
Volent contra dret: tals bregues amprendre
Perço yo⁹ avis: ab obres tan fictes
Pensant vos senyar: avos traheu lull
Si nou retractau vos digne gaçull
Mostrant del fenoll: ser bons los edictes

Per places carrers: en molt grãs conflictes
Ab vostre parlar: laueu mal tractat
Per ell en ses cobles: hauer consellat
Al vell que tant mostra: les forçes aflictes
Hi vos lo feu joue: ab barba florida
Asit hi molt hert: ⁊ tot desenbolt
Dient que tan vell: ruhar hi ja tolt
En temple de venus: que fine sa vida

Yen tan gran estrem: haueu fauorida
La part de aquell: quel feu reuerdir
Yab sos setantanys: amors vol seruir
Ab dona que avi: o pare lo crida

Mas ja miren cegos: les vostres capuiues
Ibils pechs no ignoren: la causa per que
Varau al moreno: mostrant bona fe
Bel qual son les carns: mes mortes qviues

Car vos les menjau: aquexes oliues
Yell lalmaçerer: ab gran passio
Açotal roçi: menant lo rotlo
Trahent ab laçot: daquell les adiues
Ibi puiab treball: aquella gran biga
Que prem les oliues: dolç oli bollant
Yaquell lo solatge: va sols replegant
Ibi vos lo mes pur: meteu en botiga

Ibi vos les menjau: ab goig sens fatiga
Yaxi feu la tala: yaquell pagal clam
Ibi vos sou ja fart: quant ell mor de fam
Ibi feu que daquell: lo mon tot se riga
Bonchs: nos marauella: si feu la part sua
E tant lempeyeu: en semblants amors
Jutjant auengudes: les sues errors
Yell pensa tenir: vn gat per la cua

O bon caualler: sens taca ni rua
Be viudes pobils: valent defensor
Baquestes oliues: fruhiu la licor
Ibil trist de iohan: en tems de fret sua
Yom dupte que may: guanyeu vos salari
Per molt que refer: vullau vostre iuch
Johan pren la vista: hi vos lo dolç toch
Gustant les oliues: yaquell lo agari

Tornada.

Bonchs fil capella: ha dit al notari
Que may lo pinyol: doliues lo toch
Ni del caragol: que non faça stoch
Ha fet lo que deu: vsant de vicari

Fi.

Hi vos caualler: astut hi cossari
Que ficte li dau: escach per lo roch
Penssau al discret: de fer lo badoch
Si? fa tan culpable: com dir li falsari

Respon'messen gaçull al
sindich del comu.

Si moltes ne feu: vos destes ampreses
Jurjant com alcadi: los fets de nengu
Yom dupte quey basten: los bens del comu
Nilsvostres en sindich: als dans hi despeses
Si perjohi vostre: vos sembla que sia
Al batle pertany: purgar tal recors
O al mustaçaf: ab los vehedors
Que manay gouerna: la peixcateria

Per que fins a huy: per nenguna via
Puix tant per lo clero: vos entrameteu
No se quen capitol: pugau tenir veu
Ni menys empacharuos: dela sagrestia
Curau dela xarcia: o dela brogina
Tenint arreglats: los vostres sargans
Que lo fenollar: hi yo som germans
De nom hi de armes: sens os ni espina

Hi no⁹ cal ab mi:armar contramina
Volent que retracte:lo que ja tinch dit
Que si be mirau:tot quant he yo scrit
Nou cal mes passar:per nenguna tina
Car prou limitat:hi prou rahonable
En tot hi per tot:veureu lo proces
Si ja no voleu:glosar al reues
Segons senyalau:en fer me culpable

Car lo reuerent:rogi dun estable
Esta de continu:rifant ab tot hom
Hi vent que tractaua:tan mal aquell prom
Bens nom paregue:ser cosa loable
Que no mi posas:per ben avenir los
Ans que nos gafassen:los dos acabells
Per que jay corrien:tals noues entrells
Que fon be mester:axi departir los

Hi per que millor:degues conduhir los
Yalmenys de moreno:fes taula lo ioch
Entri ab la sua:per que poch a poch
Tirant hi mollant:pogues avenir los
Car sili vingues:ab lo fren la cara
Hi no li portas:laugera lama
Bient li ses plagues:com lo capella
Estendre seria:molt mes la mascara

Yaxi tenim vist:yes cosa molt clara
Que resten contents:hi molt pasifichs
Yaxi com solien:germans hi amichs
Que may son tornats:anoues fins ara

Pero puix tirant: a pedra perduda
Voleu de moreno: lo mal encarir
Vos dich questal ioch: tan prim ya medir
Que no se dels dos: de quis la cayguda

Hi qual ha mester: fauor ni aiuda
Bexar o vull yo: per als miradors
Que si del que dit: men fan ja clamors
Per massa palarne: tinch por que no puda
Mas puix menculpau: que sols yo lempare
Per cert interes: que porte cubert
Vos dich que tot hom: ho sab ja prou cert
Quin deute li tinch: car so li compare

Bonchs quey fare yo: si es ma comare
Hi per departir: me so mes enmig
yamal hi a be: tot hom hi afig
Que per principal: la gent me declare
Tan mal tems tenim: que no se que? diga
Si be no descrech: que tots rems fon tal
Que mal si feu be: pigor si feu mal
Trobam de continu: tostems qui? peyiga

yames que no deu: aquell se obliga
Que pensa tapar: la bocala gent
Mas puix que culpable: de res yo nom sent
Qui sas ligal dit: sens por los desliga
Pero puix que yo: per ma desuentura
Volent lo defendre: ne reste ofes
Moreno men resta: encarrech molt mes
Puix tant me derogua: la sua procura

Mas vos exiu ara: vengut de ventura
Que no se qui sou: ni com aueu nom
yab nom manleuat: mostrar voleu com
Moreno sta huy: en gran estretura
Car vol hi no pot: te fam hi non tasta
yab foch doliuera: seveu soccarrar
yab laygua la barba nol pot apagar
Segons sa fortuna: loy veday contrasta

yesforças ametre: la vela mijasta
yamayna tantost: fallint lo timo
Sient que per força: afaytal furo
yen loch dadobarlo: tots dies lo guasta
Car tant rouellades: te ja les ahines
Que ha be mester: que deu li aiut
Ihi que pot duymes: anar al açut
Que may fara pondre: ell moltes gallines

Pero si ell creu: ab ses medicines
Confortshi solçits: poder saiudar
Puix reb tal engan: dexau longanar
Que tot quant pot fer: seran prou metzines
Ihi que noy fa res: si ell la vesita
Ihi mes puix ques daygua: lo seu caragol
Per que quant la vinya: se torna mallol
Lo molt procurarla: molt poch aprofita

Ihi que ab la vista: aquell se delita
Per sols conseruar: la fam hi talent
Ihi tant ab ses forçes: sesta combatent
Que sols del lepar: creu vos que senfira

Portau li senyor: vos exambaxada
Dieu loy aell: axi com ami
Que may si de res: negus penedi
Poreu esser vos: daquesta vegada
Tornada.
Que si per tenir: edat avançada
Voleu fer tan minue: daquell lo flori
Crech yo quen lo pes: vendra tant al fi
Que noy hi caldra: donar gran polzada
Fi.
Hi si vostra boca: teniu desfrenada
Que tant sense tento: ixcau del cami
Moreno? dara: algun fre tari
Ab que parareu: sens gran sofrenada

Satisfa e replica lo sindich
del comu: a mossen gaçull

Bexant tots los caps: de vestra resposta
Puix prou lo fenoll: roman satisfet
Hil bo den moreno: tan fet hi desset
Solsvull descobrir: la vostra tresposta
Que feu amagatuos: daquells quiu refiren
Crehent que noy veu: lo quy mira clar
Mas lo confessor: mossen fenollar
Sab be vostres colps: secrets ahon firen

Quels bons balesters: en hun loch quat tire
Senyalen en altre: anant artizats
Yaxi fan estar: los pechs alterats
Rihent se la boca: quant los pits sospiren

Pero los sabuts: sabent vostres manyes
Ihi dissimular: que teniu per ma
Ab lo que feu huy: jutgen lendema
Ihi fan les reuoltes: a voltes tamanyes

Cremar vos p̃reu: les vostres pastanyes
Per estudiar: tan ficte saber
Mas ja sou entes: per tal bachceller
Que sab be del peix: leuar ne les ganyes
E dich ho per quant: fengiu compad̃atge
Ab estes oliues: tan fines al gust
Ihi fent vos tan sant: onest hi tan just
Mostrau les estrenes: que son de carnatge

En ioch de pilota: podeu lauantatge
Bonar al qui jugua: esial iohan
Yab vostra comare: li feu tal engan
Que quant ell la çerca: estan vostre statge
Pero beu descob̃re: la luna sis plena
Ihi fall testimoni: ala veritat
Callau donchs callau: quen vos es p̃ouat
Comare de bena: al lit la ten mena

Yaxi no poseu: als nostres vlls bena
Sient esser foza: del que sou en mig
yamal hi abe: tot hom hi afig
Queucom es com huy: la plaça nes plena
Pero sin batien: damunt vnancluſa
P̃rement vos dirieu: lo que tant negau
Car çert lo millo: doliues menjau
E qui molt sescusa: molt mes sea acusa.

E puix que daquelles: sen fa sobrefusa
Ab fina conserua: que mou lapetit
Negar nou vullau: sinol vostre lit
Pora enlestir: la fama confusa
Lepant vos de nit: les sues geniues
No tinga iohan: de dial cresol
Bient que prou basta: lo seu caragol
Mirant se nodreixca: daquestes oliues

Puix sou lo senyor: no sien esquiues
Sinyau que li sien: afables al vll
E puix lo seu cor: de gran amor bull
Les mostres daquelles: no sien altiues
Ab crits daquell goç: aquelles sencauen
Lo cau es lestudi: hi vos lo furo
Bexau les hi donchs: no reste fello
Puix les sues dents: sabeu que no clauen

Tornada.

Yaxi saluarieu: los mals que sen' grauen
Ab mostra de bens: dins vostre çerro
Yl och sia och: yl no sia no
Quel amagat troben: les gẽts qui beu cauẽ

Fi.

yals dits del fenoll: si contrariauen
En res los motiu: daquest meu sermo
Es causa quem dolch: del bon compayo
Moreno iohan: aquils desigs trauen

Satisfa mossen jaume gaçull
ala replica del sindich.

Sens molta disputa: tot hom pora veure 15
Donāt me vos carrech: del quem sent yonet
Voleu per porfidia: guanyar vostre plet
Crehent lo reues: del que deueu creure
Mas crech puix que vos: tā be ne voldrieu
Seguiu lo refrany: de pyensal ladron
Que tots en son cor: semblants aell son
Jutjant vos a mi: segons vos farieu

Per ço del que dich: vos creurem porieu
Que pux raho done: hi causa per que
Hi nos euangeli: yarticle de fe
Pijor crestia: per ço non serieu
Mas feu gran mercat: ab molt pocaspera
Belque tan poch costa: com es bon callar
Yab tretze son tretze: hi porfidiar
Vos sols ne ompliu: la placay carrera

Per que teniu donchs: tan mala manera
Volent tan fexuch: passar me lo joch
Parant me puntets: per fer me dir hoch
Mostrant la sospita: esser verdadera
Car mil estropades: ni la pedra blaua
James bastarien a fer me negar
Hi menys la falsia: tan poch atorgar
Per molt que sentis: cruel penay braua

Hi si daquest oli: yo gens ne tastaua
Segons deu ser dolç: elet yapurat
Ho crech comanas: tenint lo rancat
La clau del rebost: a moça ni sclaua

Que tots tems tendría: reçel hi temença
Que altri que yo: ab tot fos mon fill
Posas dins la gerra: sens mi lo cerrill
Encara que fos: sent gil de prohença

Pero sin voleu: maior conexença
Seldara? promet: si es menester
Y auos yamoreno: seruir de terçer
Y enquant yo pore: de fer vos valença
Per que conegau: de quantes esmenes
De sou vos en deute: per lo quem dieu
Que compre ab talla: la carn com sabeu
Per acabalar: del tot les estrencs

Mas quin met ami: en estes fahenes
Quen haia donar: lo comte a negu
Y ab tu vinganlayre: yo atu pertu
Puix no vols vestirte: ni menys te nomenes
Donchs digues qui est: puix ve? quet tuheie
Nom façes estar: ab tropich tan gran
Quen veuret voltat: de part de iohan
De dones esforch: per hon tant braueje

Per que no se com: millor vos festeie
Que prende? en comte: damich hi germa
E donchs conegam nos: donem nos la ma
Per quel bon amich: millor se trasteje
Mils dos braç per braç: façam li ofertes
En bens yen persona: si ha mester res
Y aço per escrits: per que veia mes
Damor yamistat: no esser desertes

Yab tot que les mies: les tingua prou çertes 16
Be bell nou mi torne: hỹm vull oferir
Que tostems quey vingua: de fer li tenir
yestar delalmaçera: les portesvbertes
Que puix bon cantell: del pa del compare
Bonar sacostuma: tots tems al fillol
Fare que moreno: ne menje sin vol
Ihi quel ne conuide: tambe la comare

Ihi sols ab aço: veureu quem declare
Contrari del que: de mi presumiu
Per que siy posas: yo pallan tal niu
Ho fera semblant: partit amon pare
Perço nom digau: comare de bena
Que nou acostume: segons haueu dit
Burlant ni deueres: posarlam al lit
Per fer en malguany: aquella fahena

Jhũs que men guart: hi deu men defena
Quen tanta congora: me ves posat yo
Per que no sabria: ballar ab tal so
Ni menys arborar: en larbre lantena
Mas puix lescusarme: dieu quem acusa
Vingam ala lum: exiu del raco
Bi feu quen la plaça: hoiam lo sermo
Puix que lamagaruos: ran poch no? escusa

Car nunca doliues: viu fer sobrefusa
Mis dix may per vos: ans choch que abat
Car tot lall hi oli: haueu fet triat
Quentrels peixcadors: es salsa que susa

Mouell deueu esser: en vostre ofici
Segons quant mal tento: teniu en la ma
Mas ja trobareu: qui ne mostrara
Que pot per ventura: fer prou benifici

Quen lo cabanyal: se fa lexercici
Tenint molt a prop: lo boix yl morter
Ab lall yab les çebes: quey son be mester
Per fer al deu bacus: deuot sacrifici
Si donchs de fer salsses: voleu esser mestre
Allay hi poran: molt be avear:
Per que jay porien: de sindich botar
Sin fer los potatges: vos troben mal destre

Mas puix no resteu: del tot vos en destre
Puix veig que voleu: tirar hi fogir
Preneu per resposta: qui mal vol hoir
Y apres donau volta: sis vol al cabestre
E donchs esmenauos: puix nos marauella
Al tems que huy corre: pensar lo pigor
Mas hon fos axi: callar es millor
Que periudicar: nenguna donzella

Tornada.

Pero si nou creu: tal fosseu com ella
Per que si nou feyeu: per por ni amor
Al menys callarieu: per vostra honor
Per no alterar: la fama daquella

Ffi.

Hi si desigau: vos esser dorella
Discret yauisat: yespert corredor
Farcu los contractes: sens crits ni remor
Car sol se penit: qui sol se consella

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

¶ Escriu en moreno al
molt magnifich mossen
Jaume gaçull: fent li gra
cies cõ ha pres la part sua.

La gran voluntat: yamor magnifica
De vos tan sabut: hi bell dehidor
Ab molt gran desig: de fer vos honor
Yolaus regracie: ab veu tan publica
Car nos deu callar: semblant ajutori
Per vos ami fet: en aquest nou cas
Que ja fuy en punt: ya tots es notori
De no saber com dels colps madargas

Acas acordat: pensantme offendre
Aquell dolç fenoll: yamich fenollar
Puix te bona vena: hi bell ordenar
Ab dolçes paraules: volgut ma reprendre
Yab colps tan soptats: venint a combatre
Me ha encontrat: burlant sens escarn
Fins ma fet venir: a fer me abatre
Per que nom costas: la pell ni la carn

Pot ser cosa vera: hi nou vull descreure
Quel haia mogut: virtut hi bondat
Car se quem vol be: de lonch temps passat
Hi per ser tal home: aço sen pot creure
Mas sil seu juhi: als dos nos engana
De mi yo crehent: lo quell veu de si
Fogir me fara: lesforç hi lagana
Pensant quel poder: feneix ja en mi

Mas he hoyt dir: les belles oliues
Amich ysenyor: que vos les menjau
Aco podeu creure: ami no desplau
Per ser caualler: de forces molt viues
Hi mes que mostrau: robusta la talla
Pera fort combatre: hi ser combatut
Armat en lo camp: destreta batalla
Yab ferro de lança: tant rom com agut

Baquestes oliues: nin taste nin menge
Min vull nin demane: com si fos de fust
E puix no perçep sabor: lo meu gust
Parlar per deport: mẽ plau lo diumenge
Mas si abladama: correu fer mes pũtes
Yo crech vostres colps: no li sou amarchs
Los curts hi refets: en fer les tals iuntes
Millor hi mes corren: que no fan los larchs

Mas contradient: allengues tan males
Que tenen offici: de donar peçichs
Yabcara molt dolça: son vils enemichs
Hi son mes que galls: quant baten les ales
Yes prou manifest: que tostemps amaren
Seguint les amors: de dones molt vils
E mal judicant: a ells macomparen
Qui viure no saben: sinon tals stils

Mas gens no pensеu: yo cerque baralles
Per parlar axi: ni sia tan llech
Lo que per donayre: diu lome no pech
Yo nou puch hoir: sens moltes rialles

Mas puix en amors: yo pus ja no balle
Per quem voleu metre: perforçan lo ball
Si alt specule: damor hi no calle
Perço lo voler: no surt en aual.

Nom plau per la carn: les dones me vulleu
Nils vull demostrar: si yvinch ni reuinch
En lanima es: si res de bo tinch
Nom toquen lo cors: ni pus lom despulleu
Pera mi la vull: la virtut quem resta
Partir no la deich: abdones de art
Si puch o no puch: armar la ballesta
La tal questio: deixem a depart

Protestе perço: que les mies noues
Entendre nos puixen: de mi sols vn punt
Damor lo meu cor: vull sia defunt
Nim plau pus combat: ni venir aproues
Pero satisfent: als vells qui men preguen
Daquells siantes: tot quant yodire
Hi cregau que dones: ami alleneguen
En darme antendre: quem vullen jabe

Deixem aquest fet: de comptey descompte
Vi parlem senyor: del vostre sermo
On dieu que tenen: malalta rahо
Les dones al vell: sil meten en compte
Ab la rahо sana: hi molt agradable
Lo deuen amar: amar hi voler
Yatots fare veure: aquell ser amable
Per molts bons respectes: fundats en saber

Lo primer factor: de totes factures
Als homens vellarts: molt los fauorexi
Bonant los en temps: quel cap los florexi
Lo bon natural: a ses criatures
Per que dones jouens: als vells marits amē
Hils vulleu abcor: damor no gens buyt
Per dents ni cabells: no vol quels desamen
Puix fa que dells culguē: lo pus millor fruyt

Car los jouenets: ab la lauor crua
Engendren sos fills: ab vns tals extrems
Que naixen souent: mas no dich tostemps
Homens defallits: ab ceruells de grua
Car diu lo doctor: egregi de roma
En libre de princeps: quels casen madurs
Hils fills naxedors: ab ceptre hi ploma
Seran de bon cap: seruants leys hi furs

Es donchs priuilegi: que ve per natura
Al home tot sol: entrels animals
Hi deu ha causat: los vells homens tals
Que sien amats: per sa genitura
Aço hauer fet: no es mareuella
Car deu volgue lome: en tot prouehir
Donchs no deu voler: la joue ques bella
Los molts actes leigs: mas quen deu exir

Raho natural: si tendra la dona
Ueura lo que dich: venir de bon seny
Hi nunqua fara: del vell hom desdeny
Hi sens tal meynspreu: sera dita bona

Mas la compenell: li plau ser mudada
Seguint cascun vent: ni may te repos
Delit bestial: la fa variada.
Y espleta la fama; ensemps ablocos

Bonchs qui pora dir: rahó te malalta
La dama gentil: si ama lo vell
No es de reprendre: si lo seu cors bell
Per amor li dona: la bocay la galta
Los vells be les tractē: tant que les saffillen
Bins la voluntat: calor tenen mes
Que no fan los jouens: hi mes les abillen
Ablo pensament; damor tot enços.

Per lo que dit he: hi mes dir poria
Deurien comprar: los dones sement
Daquell vell tant viu: que nos impotent
Puix tant bone splet: daquell se trauria:
Y en loch de pagar: gran paga demanen
Les dones als vells: sils veyen torbats
Yab molt grā mēyspreu: les tractē hils manē
Abla voluntat; no menys debarats

La carn hi lo cos: en aço les porta
Que volen seguir: les animals bruts
Y axi demostrant: sos juhins perduts
A tot bon consell: ferm tanquen la porta
Y enlo elegir: rahó tenen flaqua
Aquelles seguint: delit sensitiu
Questa enla carn: hi porta gran taqua
Cegant lesperit; en qui rahó viu

Als conuits damor: sils jouens serueixen
Cuytadament venen: adar aygua mans
Hi aquells mullant: sos dits en los guants
Aquell breu seruir: forçat es quel deixen
Mas los vells merexen: gran pagay berena
Car sols per la llet: que damor se mũy
Treballen hi suen: yab longa fahena
La fan venir dolça: de prop hi de luny:

Tostemps hohi dir: que vna carrera
Mes val que no quatre: sis fa com se deu
Com a caualler: senyor beu sabeu
Crech laueu passada: abllançay bauera
Bonchs q̃ ha mesclat: los vells ables dones
Que tinguen daquells: vils openions
Les proues de molts: seran mes que bones
Si donen los loures: a sos vells falquons

Bels jouens puch dir: pasada la sgrima
Crehent se honrrar: sen van molt gabant
Bels fets amagats: fan publich encant
O trista daquella: quey pert la estima
Bels vells se afferma: esser lo contrari
Car tostẽps amaguen: los dons tan secrets
Bedins enlo cor: ques hun clos armari
Saluant la honor: la damay los fets.

Mas posat quels vells: canssat poder tenen
Molt gran amor porten: dedins lesperit
E si han desig: daquell gran delit
Per sos pochs plahers: lo molt hi despenen

Es cosa injusta: enla conciencia
Y atot bon parer: hun fet desegual
Car deuen pagar: segons la potencia
Y ls actes daquells: medir per egual

Tornada.

Per quem ha plagut: la experiencia
Bels fets del amor: lo cap men fa mal
Baquells renegant: vull fer penitencia
Molt tart me penit: confesse mon mal

¶ Respon mossen
Jaume gaçull a
Johan moreno.

Puix la voluntat: tots temps esta presta
Moreno germa: per fer quant maneu
Hi cosa tant poca: en contem meteu
Segons es lo sant: deueu fer la festa
Que si fins açi: he fet tal instancia
Hi contra tot hom: per part vostra vinch
En coses maiors: de mes importancia
Besige mostraruos: lamor que yo tinch

Mas per quē occorren: per ara prou coses
Sobre los items: questan ben posats
Per que los tests vostres: resten postillats
No vull oblidarme: de fer hi les gloses
Bexant al present: les altres disputes
Nil com ni perque: vos hil fenollar
Venguts sou adiruos: axi fills de putes
Cascu per millor: sa part defensar

Ni vull yo tam poch: meſclarmen la bregua
Sobrel quem dieu: dalgun mal dient
Que tots temps fon tal: lo mon hi la gent
Mas parle tot hom: yo façal que degua
Ni menys pera mi: ſon eyres paſſades
En dir me no⁹ plau: non menje nin vull
Car be ſabeu vos: que moltes vegades
Tal diu mal del aſe: que may lo pert dull

Mas puix alguns vells: vos hā fet cometre
La cauſa ques voſtra: hi dells linteres
Hi vos ab tal pacte: tambe⁹ hi ſou mes
Lo voſtre proteſt: deu eſſer dadmetre
Ab pactempero: que ſien compreſes.
Quen tot aqueſt temps: quel plet durara
Que tots los ſalaris: los dans hi deſpeſes
Seſguarden acarrech: daquell qui perdra

Yaxi reſponent: a voſtres ſofiſmes
Que tant confermau: ab auctoritats
Quels vells deguen eſſer: volguts hi amats
yo no⁹ dich que no: car tots ſon proyſmes
Mas vos alargau: aqueix parer voſtre
En fer los millors: per al procrear
yo⁹ dich que tal credo: ni tal patenoſtre
Ni gens lo vull creure: ni menys atorgar

Sil vell per aell: virtut no li baſta
Ans va de continu: toſtemps decahent
Com ſaluareu vos: aqueix argument
Que ſia millor: guara per acaſta

Puix es natural: rahoy verdadera z 1
Quel fill engendrat: de pare molt vell
Per ser sa virtut: molt debil primera
Primer que hun altre: trau blanch lo cabell

Hi tots dies: vem per esperiencia
Molt grā hi molt clara: molt mes ql espill
Que naix ab lo mal: del pare lo fill
Bonchs quen voleu vos: mes çerta sciencia
Hi qual mal pijor: que mal de vellea
Quen ella senclohen: la resta dels mals
E donchs nou digau: que porta ferea
Puix tant hi contrasten: rahons naturals

Yal que vos dihcu: edat tant madura:
Tenint per molt verts: los los jouēs fadrins
Guardau que no fien: de molt luny vehins
Los vells per que no: erreu la figura
que molt grā bescōte: me par que? veig rebre
Sobre la saunat: madur o florit
yen loch dela sal. menjau vos lo pebre
Prenent per madur: lo ques ja podrit

Que may als setanta: viu fer marauelles
yaxiu diu dauid: del mon fent clamors
Que dallihauant: treballs hi dolors
yaquestas la huna maior de aquelles
Que molt mes les ganes: qnt minua la força
Aumēten hi crexen: tostemps en los vells
Car vassen lo meliç: hi resta lascorça
yalgun tal com vos: es lu de aquells

Yab tot que paregua: molt gran desmesura
Viu lo filosof: que non som loats
Ni molt menys reprezos: ni vituperats
Per esser defectes: comuns en natura
Car no se nengu: per sauj que sia
Que pugua negar: los ques natural
Per ço vos dieu los: que dien falsia
Si? volen reprendre: ni dir que feu mal

Que ans es galant: hi bell exercici
Quen lanimas causa: lo grat hi lamor
Hil cors carregat: de anys hi dolor
No pot empachar la: de fer son ofici
Qui donchs vos dira: que nos cosa bona
Amar hi seruir: a dona gentil
Ni sab mal ni be: ni es fill de dona
Ni crech que james: vestis damor fil

Vieu mes quels vells: per pratica saben
Ymes los que tenen: gentil sperit
Hi que puix hoint los: procuren delit
No menys que los jouens: en tota part cabē
Molt gran plaer es: hoir coses bones
Arorgue? ho yo: compare iohan
Mas dello con ello: huy volen les dones
Perque les paraules: en layre sen van

Car son vnes armes: no massa secretes
De molts menestrals que son mals fayners
Quen loch de combatre: se reten parlers
Hi volen cobrirse: ab exes desfetes

Yab tot quey ha dones: tambe rallá dores
Que han menester: prou voltes adjunt
Per la maior part: les vem balladores
Al so de flahuta: que sia dun punt

Qui dõchs es bõ musich: de tals caramelles
Segur pot anar: ausades per tot
Callant lo refrany: hil descortes mot
Puix nomenys sen alten: les jouens q̃ velles
Quencara que moure: nos puguen: envides
Sin senten sonar: lo so nunquas pert
Car son com les nesples: que totes podrides
En elles tots temps: estal polzim vert

Pero sin conexen: que vos com astrolech
Ab punts hi ab hores: ab elles anau
Tantost vos rebaten: hi corren al dau
En veurel preambol: molt larch olo plech
Car lexiringar: nol volen ab tralla
Mas sens pietat: yesplendidament
Ihi creumen amj: que no menja palla
Ni elles tan poch: se pexen del vent

Mes amen hun palm. de mala fahena
Que setze quintars: de bones rahons
Car dien vos prest: les oracions
Bexau les per ara: hi giren lasquena
Que ja se yo prou: rondalles hi faules
Pera setmonar: açisou vengut
Que passe la nit: ab vostres paraules
Ay trista dexaume: hi deu quey ajut

Hi ve aquil grony: hi la desuentura
Car vehen tantost: del peu que doleu
Hi vos que tam poch: mes fer noy podeu
Als dos mes dun any: la nit par que dura
Y axi ranyhinant: ab contres hi proues
Biscorre lo temps: fins ques de mati
Y ala despedida: per rembre les noues
Haueu escopir: per forçal baçi

Y ab tot quey ha jouës: tãbe que may callen
Puix vejen les dones: que per lo belar
Nos torben ni perden: vn punt del mamar
Ab prou bon comport: comporten que allẽ
Y en tal com aquest: endreçen la pedra
Puix que sia destre: desser bon choquer
Hi sia sis vol: mes vert que la edra
Que tal lo conseruen: puix lan menester

Hi ve com fortuna: les coses ordena
Y als huns hi als altres: fa esser amats
Es ver que si troben: alguns enganats
Car paguen al doble: amolts la fahena
Que moltes hia: que tramen hi tixen
Hi nos marauella: per que tots temps fon
Car prenen dels vells: yapres repartixen
Hiu donen als jouens: yegualen lo mon

Bieu quentrels dos: ya gran diferencia
Quel vell va son pas: hil joue corrent
No negue yo gens: aqueix incident
Mas non vullau fer: tam poch consequẽcia

Quen lobra lo vell: fara mil lobades
Hi mes començant: los dos al egual
Hil joue tendra: deu relles donades
Abans que començe: lo vell lo jornal

Car fa la fahena: ab gran alegria
Hi porta la ladre: lauger hi de vol
Hi nunqua desiga: ques ponga lo sol
Ni menys sis de nit: ques faça de dia
Hi dexa los solchs: tan nets dela broça
Que totes les pedres: ne va replegant
Yal vell del timo: seruint se de croça
Le porten los besties: tots temps roçegant

Yl vell tots temps fa: fahena canssada
Que may per gran fam: li cal metre boç
Ya voltes li tira: lo macho gran coç
Si ell massa vol: soptar la gullada
E sim voleu dir: quel camp sescaliua
Per dar li gran pressa: en lo conrrear
Vos dich que la terra: aquella sta viua
La qual lo pages: may dexa folgar

Que si de sembrar: tostemps no es hora
Mester es souint: sens perdrey may punt
Cauarla regarla: yestar li damunt
Que lerm hi cogula: ne vagen afora
Hi qui nou faxi: al temps deles messes
Hi pert lo cabal: hi la messio
Per que les collites: li ueneu reuesses
Puix que nuncay troben: complida sahó

Dieu sobrel correr: raho molt comuna
Car molts la rahonen: hi nou saben fer
Que deles carreres: dun bon caualler
Molt mes que no quatre: dun altrenvalvna
Atorgue⁹ ho yo: yes cosa molt vera
Mas nou entengau: tan poch vos axi
Per que cascus penssa: fer bona carrera
Puix sab be tenir se: damunt vn roçi

Hi tal corredor: nos gran marauella
Que largua o curta: la dure corrent
Mas dau me recapte: quel veja la gent
Anar ben posat: ymes en la sella
Hi bata les cames: a temps hi mesura
Hi porte bon rostro: bons pe⁹ hi bon cos
Hi que del cauall: per mala ventura
Cahent dun corcouo: nos rompalgun hos

Donchs no façau cas: del correr la larga
Quen curta carrera: yen loch molt estret
Se mostra millor: qui be arremet
Parant hi voltant: jugant be la darga
Yallis mostren be: les caualleries
Retraure yempēyer: fermant los talons
Yaço fer nou poden: los homens en dies
Per que ja no punchen: los se⁹ esperons

Dieu que molt blanca: la llet e molt dolça
Durant lo monyhir: de luny venir pot
Yo no crech que sia: ni bon sorigot
Segons la mamella: es fluxa çimolça

Hi may ne fareu: daquella vos nates
Broçat ni quallada: per molt que façau
Hi per aparar: tam poch ales rates
De tal llet formatge: valdra may vn clau

Que may de molí que molga bassades
Iheviſt yo loar: nengun moliner
Quen temps de gran seca: al mes meneſter
Tēdra prou mals anys hi prou males fades
Hi qui ab perpal: de punta ſquimada
Per força traulaygua: atot ſon deſpit
Encara que vingua: per encadufada
Tan terbola plegua: que fa mal profit

Bieu me tambe: quels jouens difamen
Yls vells decorteſos: que may dien res
Guardau per ventura: no ſia reues
Car no ſe de qui: huy elles ſe clamen
Quelsvells per moſtrarſe: quencara ſeruexē
Hi que nols fa noſa: la tos nil ruguall
Molt mes que los jouēs: del rall ſe pleuexē.
Tantoſt que nos valen: de mig en avall

Per fer ala gent: los naços de çera
La hu? diu encara: puch dar hi tenir
Yencara poria: buydar yenbotir
La borran lo baſt: yen la paltonera
Hi laltre? dira: quen veure lo loure
Lo ſeu falconet: tantoſt ſe debat
Hi ple de filandres: ſi gens ſe vol moure
Roman enla percha: eſtes hi penjat

Bieu que los vells: les ornen hi broden
Hi tracten molt be: yo? dich que ans mal
Car mes amarien: vestir bon sayal
Que quants atauios: los vells fer los podē
Quels valen les perles: brocats ni les joyes
Que tinguen marits: capons hi no galls
Mes amen dels jouēs: les jouēs monjoyes
Que tots los caruōcles: del mō ni fermalls

Qui sense queyals: mastega tals faues
E rech yo deu sentir: mals anys en est mon
Que sien seruides: yo? dich que siu son
Millor vida tenen: les sues esclaues
Que val ala joue: quel vell la safille
Que tot quant pot fer: pegat es al banch
Yes quant li pot dar: per molt que labille
Baçi dor en que: escupa la sanch

Per que quant se veu: de vistay delista
Hi mes de conçert: dauant molta gent
Pensant que tant mal: espletal jouent
Esta de continu: ab lanima trista
En ma de malalt: es pomassaunada
La dama gentil: que te marit vell
yen morro de porch: anella daurada
Puix que tal boçi: no fa pera ell

Mil vell ab la joue: mil joue ab la vella
Teniu ho per cert: no poden soldar
Hi si en pales: nols veu barallar
Tots temps en secret: ya justa querella

Conserua semblant: en tot temps perilla
Parell son los dos: de reuenedor
Hi tots temps estan: com nau de clauilla
Per vn festenlla: tantost la remor

Dōchs ꝓu fan hi massa: auzades les dones
Damor proismal: que amen los vells
Perque puguen pendre: daq̄lls bons cōsells
En tēps que no hoen: sermōs per les trones
Y en tantes primors: voleuvos que miren
Tant grans hi tan primes: com vos scriuiu
Questant ab los jouens: mil voltes sospiren
His tenen per viudes: tenint marit viu

Guardau que nos alten: daquexes albades
Ni volen tals regles: loar ni seguir
Niy ha ja que martre: huy vulla morir
Ni viuren lo mon: estant hi debades
Pero recordau vos: que vuy les donzelles
Com moltes en vna: estan de consell
Son les flastomies: ques dien entrelles
Millor deu me guarde: de boca de vell

Planygā les ne donchs: dolgā nos daq̄stes
Que compren ab tanta: congoxa lo creix
Hi viuen tots temps: en molt gran perpleix
Per molt virtuoses: que sien yonestes
Pero si alguna: ni ha resabida
Y aferma quencara: te oscal seu fus
Digau li queu diu: per esser ferida
De mal den borrell: puix noy pot fer pus

Perço no vullau: tal causa defendre
Ni menys proseguirla: moreno germa
Que tant non podeu: daurar de safra
Quel vostre parer: yol pugua compendre
Car tantes dolors: los tristes reporten
Encara ques casen: aqual se vol for
Que tots temps dire: primer que comportē
Vergonyals se? vlls: que tal mal de cor.

Mas fas vos mil grēs: en moltes maneres
Perque donem fi: anostre proçes
Com veig que? reteu: ab mi tant cortes
Que de tan dolç past: me dau les primeres
Yab tot queix boci: no crech que seria
En boca de ase: tam poch gra de mill
No vull yo que? noga: vostra cortesia
Mas quí bat la mata: ques mengel conill

Soltau li donchs vos: lo vostre charnego
Hi per que millor: sen metan la dent
Podeu li tempar: la sua talent
Ab qualque beuenda: de casa denyego
Que puix per al peu: es bona la malua
Beueu ajudaruos: de tots los remeys
Hi no compotar: que? faça yo salua
Hi metre nouelles: costumes hi leys.

Mas si reçelau: questant enlo corro
Per esser cadell: lo vostre lebrer
O poch atreuit: hi mal remeçer
Que lo caçador: no reste medorro

Per quentre laxara: no⁹ done grans voltes
yom obligare: de fer lo⁹ canssar
Dexant li ses forçes: molt trites hi moltes
Per que de canssat: se dexe matar.

E donchs no tingau: lo cor vos de penya
Mas puix que tambe: sabeu dir al cau
Menjau lo conill: que vos encauau
Puix per arostirlo: vos baste la lenya
Mas dau li lo lart: ab oli doliues
Yab sal poch apoch: yab bona saho
Hi no⁹ guastara: vn pel les geniues
Si dela salmorra: li feu salpico.

Tornada.

Car no crech que⁹ sien: en res gens esquiues
Puix noy veig yo causa: per que ni raho
Ni menys tendrã armes: ab vos defensiues
Per que reçeleu: que⁹ diguen de no.

Fi.

Que ans segons crech: que son atractiues
Faran restar moix: lo vostra riço
Trahent vos del fondo: les fondes adiues
Per molt que del gat: vullau fer leo.

¶ Replica lo discret en Johan
moreno al magnifich mosseu
Jaume gaçull caualler.

Vo veig quel ꝓtest: ab vos nom ꝓfita
Ni lo renegar: damor en poblich
Ni gens voleu creure: lo ver que⁹ scrich
Ni quant mon voler: damor se despita

Aço haueu vist: en cada scriptura
Per mi ordenada: yen cascun libell
Ab tants afalachs: hi gran desmesura
Voleu fer que sia: enamorat vell.

Les vostres paraules: me par ques desuien
Dema vinya vella: volent fer mallol
Lamor quem teniu: no val hun pinyol
Puix ab tal constancia: al ver contra dien
Yo no vull daço: hauer ne desfici
Puix a vos tant plau: no es ami greu
Mas si nom acusa: negun mal jndici
Perque tent culpar: ami doncbs voleu

Aço deuen fer: per art o per manya
Car los qui molt amen: ab los volers cecbs
De tots an sospita: de vells com de mecbs
Hills volrien veure: lluny en la montãya
Nils plau que si pose: mosquit ni la mosca
Per lo gran reçel: que naix del amor
Senyor nom mireu: ab vista tant losca
Per que la sospita: no? cause tristor.

Perço com sabeu: que lamor palesa
Atart o may dona: la prospera fi
Volent dar desto: p: al que may pensi
Haucu diuulgada: la fama y esteſa
Mostrau lomeu gust: oliues volria
Hi sab deu compassa: cubert vostre joch
Que damor la fama: volrieu fer mia
Yen vostres mans resta: daquella lo toch.

Yo conech lengan:tambe lo donayre
Perque si la dama:requerir volgues
De mi li parlau:primer tal reues
Que mes grans amors:jrien per layre
Dels vells hi de mi:portau moltes faltes
Abla passio:que teniu dauant
Per que nom prestas:la dama les galtes
Lo pit ni mamella:ni menys lo restant.

Si vos home joue:hi damor tan digne
Per la muller bona:que tant esperau
La nit y lo dia:tostems esmolau
Aço negareu:per fer vos benigne
Les faldes y roba:mostrar voleu castes
Per que la virtut:vos honre de cast
Yami publicau:ab forces tan guastes
Quen taula damor:fer vulla lo tast.

Olives es dama:de vos festeiada
Ab molt gran amor:per dies hi anys
Es molta raho:vos dona los guanys
Puix tan la mostrau:hauer ben amada
Uostra voluntat:teniu descuberta
Car sa gentil cara:es lo vostre espill
Bonchs malvos cobriu:ab semblãt cuberta
Bient que seria:com hun gra de mill.

E nous doneu carrech:senyor dela fama
Puix lamor yls fets:segũt dels amants
Yami no poseu:enlos tals encants
Car pera molt correr:tinch coxa la cama

Ni menys vullau dir: queyo bat les mates
Car vos ho feu tot: menjant los conills
Ab loli no vull: parar pus arrates
Car son prop de buyts: ja los meu getrills

Uos dit haueu ja: hi es vera cosa
Aquell bon refrany: tant ver hi ben fet
Atots ha compres: fins al mes discret
Lo fret hi lamor: no sab hon se posa
La fort passio: a tots nos eguala
hi desquel mon dura: ses vist tal stil
Que la conexença: may es dita mala
Als vlls del amant: tot es boy gentil

Sil pech ignorant: a vos donas culpa
Que per dama tal: sentau passio
Nous dira lo sauj: may repxensio
Lo ques de natura: atots desenculpa
No porten vergoya: repxensions vanes
Que donen contrast: al be natural
Mas si vn batall: sonas dos campanes
Seria lo crim: de culpa mortal.

Per hun bell deffrec: me feu gran valença
Ubius offeriu molt: ab los parlars bells
E axi bufant: voltau los penells
Mes que lo fort vent. que ve de proença
Bels vostres escrits: en algus certs passos
Mostrau quen amor: dech ser poderos
yen altres dieu: tenir loms escassos
yous tinch per amich: mas molt sospitos.

Car molts homēs son: qui damor fabriquē
Ab lome leal: fengint lealtat
Ni por ten amor: ni menys amistat
Cobrint ab les ales: ab lo bech vos piquen
En saluo esta: aquell qui repica
Segons que diu be lo antich refrany
Uostre cor amant: que tot so aplica
James fara part: a nengu del guany.

Mas per satisfer del tot enla causa
Del gran interes: dels vells que mantinch
Als duptes que feu: rahons mes hi tinch
Ab auctoritat: que bon saber causa
Aquell filosoph: qui tan be comenta
Los dits daristotil: doctor molt sabut
Diu quel receptacle: nodreix hi aumenta
La cosa rebuda: donant li virtut.

Perço lo forment: en la terra bona
Fructifica mes: per virtur quey pren
La terra sotil: molt poch hi despen
Yaxi per semblant: se diu dela dona
Bonchs lo vell casat: ab la joueneta
Saquella los fills: pendran bona part
Mils mals que dieu: en ells fan retreta
Mas de rahoy seny: cascu sera fart.

Los vostres motins: qui bels vol entendre
E mirar la fi: hon firen de sest
Ueura ques de canten: en lo desonest
Car son sensuals: yen part de rependre

Ymes ſom diſtants: que çel dla terra
Per quant en lo vici: voſtre fet recau
Lo meu en rahó: ſe funda y ſafferra
Yte ab virtuts: grant liga de pau

Bonchs per eſſorçar: ma rahó compoſta
Seguint del amor: la fi que mes val
Bel be ques honeſt: yo faç mon cabal
Car tot lo reſtant: en vici pren poſta
Es cert que los vells: puix tinguen potencia
Fins hauer cent anys: deueu ſer amats
Ihi natura dona: aqueſta licencia
Puix amen de cor: ſens frau ni barats

Aqueſtas lamor: del ſant matrimoni
Que nunqua les jouens: ab ſos vells marits
Eſſent los volers: en aquells vnits
Partir ni deſſer: nols baſtat demoni
Qui donchs pora dir: quen aquells recaure
No puga lamor: ab tots los ſeus drets
Car tant ſe poran: ſos volers complaure
Que ſeran los grats: entrells ſatiſfets.

Si may ſou tocat: enla conſciencia
Bel que hagueu dit: ni pus dir poreu
Be tals parlaments: vos pendireu
Per hauer cauſat: tan gran peſtilencia
Car vos mal corau: les dones caſades
Tenint per marits: los homens ja vells
Y feu les donzelles: nomenys alterades
Belque vos portau: en voſtres libells

Axi com la fusta: antiga y molt vella
Es fort y pus ferma: en quant pot seruir
Hil meliç conserua: hi sol mantenir
Molt mes que lalbenca: maiormẽt nouella
Axi lome vell: pel meliç quey resta
Bisposts es hi abil: en lobra entrar
Y mes que nol joue: tenir deu requesta
Ni deu ser priuat: mas digne de amar

Lo vell drap ques fi: no deu perdre estima
Car per vell que sia: per gran temps serueix
E puix nostre cors: daquell se guarneix
Non deu ser lançat: ab tot que sesquima
Semblantment lo vell: destima loable
Que jas deuallar: dela jouentut
Amor pot seruir: y ser ben amable
Dela muller bona: enla senectut.

Mas per la tal fi: ques diu virtuosa
En que nostra specia: tant fort semante
Dels vells en fauor: puch cloure molt be
Ser mes en aquells: lamor fructuosa
Raho natural: en los vells atura
Y daquells sembrada: en bon guaret viu
Puix que de potentia: no tinguen fretura
Millor per aquells: lo bon seny reuiu

Apar donchs quels vells: no sols amor tenẽ
Mas gran y mes ferma: que no lo jouent
En qui es corrible: com layguay lo vent
Hils vells ab mes grat: aquella retenen

Hõchs qual es la dona: de cor que nols ame
Ni quils pot rependre: seguint tal cami
Bauant la rahó: daquells tals me clame
Si prest no retracten: lo seu mal juhi.

Fínida.

Senyor mossen jaume: lamor que reclame
Serueix ch hi mantinch: may tant la senti
yaffi de virtut: daquestam inflame
Si alré creheu: jutgau mal demi

¶ Satisfa mossen
Baçull ala replica:
den moreno.

Aostemps hohi dir: hi ver se reçita
Aquell vell refrany: per dir veritats
Se guasten his perden: tots jorns amistats
Segons senyalau: en vostra sospita
Callar vos volia: donant vos primeres
Mas vist que teniu: lo pel molt agut
Hi que mençulpau: en tantes maneres
Farieu parlar: aqual seuol mut.

La replica vostra: per molt ques disponga
Per linteres vostre: defendre los vells
Compense que feu: en layre castells
yo nou puch pahir: que nous hi responga
yoblidem per ara: la part que men toca
Bient quem teniu: per molt sospitos
Que puix tal encõtre: del tot nom derroca
Amichs com dabans: porem ser los dos.

quẽ bregues meſclados tots jorns ſacoſtuma
Reſtar principals: alguns valedors
Hi eſſer ferits: los departidors
Perço crech leuau: de mi vos tal ſuma
Pero quem jutgeu: amich de dos cares
Queus cobrables ales: hius pic ablo bech
No ſon de bon ram: ſemblants alimares
Car maſa penetra: en vos tal entech.

Com veig que muntau: tan alta la prima
Volent que los dos. entrem en diz diz
Voldriaus rebatre: ſens eſſer prolix
Les tretes hils colps: ſecrets dexaſgrima
Perço conech ara: que nos moguen layre
Aquell que ſabeu: del ſobre peliç
Yab tot queu vullau: paſſar per donayre
Nous cal agoç vell: cridar lo quiç quiç

A tots quatre ſenys: la voſtra ſcriptura
Es be poſtillada: enſemps a lo teſt
Yencara queus haia: ad mes lo proteſt
Valdral que porta: ſegons ſa meſura
Perço noſtare: dependre? la contra
Hi crech quem haureu: tambe perdonar
Si gens ma reſpoſta: en res vos encontra
Puix daltra manera: nou ſe retractar

Negar nous vull yo: que lo receptacle
No rebay nodreixca: lantiga lauor
Mas que mes granada: la leuey millor
Ayro pot fer deu: ſiy vol fer miracle

Sembrau vos la terra: compare moreno
Per bona que sia: de vella sement
Y al temps de les messes: batreu bon çēteno
Mesclat a prou veçes: en loch de forment.

Dieu que defensse: la part yo del viçi
Hi vos de virtut: anau per lendret
Per molt virtuos: tinch yo hi discret
Al qui primer mira: en son benefici
Car la caritat: ques ben ordenada
Tenir de principi: tostemps dom mateix
Honchs qual seraquella: tan mal batejada
Que vulla que vell: li pague lo creix:

Dieu nom se que: tam be dela fusta
Quem sembla que feu: la mia rahó
Puix may abla seca: de bona sahó
La fusta ques vert: se solda yaiusta
Car tostemps descobren: les jūctes fenelles.
Segons millor saben: aço los fusters
Perçols matrimonis: dels vells ab les velles
Aquells son los bons: hi mes verdaders.

Eguals en edat: quant volen casarse
Lo grat en aquells: pot esser egual
Mas quant lo parell: es molt desegual
Molt tart ses deue: que puguen saluarse
Perço ni ha tantes: que corren fortuna
His pot perells dir: entre barquay nau
Car per ser tallats: de molt mala luna
Sils liga sent pere: dispensay sent pau

Bonchs a juachim: donau li sentana
lhi aber sabe: dauit per marit
Yaxi tendran pau: dediay de nit
Puix sial batall: segons la campana
Quencara ques mostre: la joue contenta
Per por per vergōya: per forçay per grat
Mil voltes enlora: la carn la retenta
Pensant que tant moix: esta la seu gat

Yaxi moltes voltes: portar barbellera
Be viudes desigen: hi negre vestir
Car mil tarāyhines: hi deuen tenir
Segons quant atart: hi passa granera
Perço ni a tantes: entre çel hi terra
Ques dexen prest vençre: de mortes de fam
lhi dexen posar: laman la magerra
lhi sens moltes noues: saferren ab lam.

E donchs si als jouens: no deuen amar los.
Per esser mudables: molt mes ālls pencills
Baqueta enueia: se moren los vells
Com poch ni molt vent: no basta girarlos
Car per lo mal dret: quen ells se conexen
Viuint ab recel: hi por de bandeig
En port molt segur: tan poch satreuexen
Segons poch refien: tots temps delormeig

Car tantes vegades: en temps de bonança
La mar los escup: hils lança traues
Ques força que tinguen: encara quels pes
Contentay segura: yegual la balança

Per ser mes exuts: quexutes esponges
Mester es quevaien: apas molt suau
Hi no desconcerten: hun punt los relonges
Puix los contrapesos: no valen hun clau

Per que si lo loch: que tenen perdien
Seria tocarlos: al fondo yal viu
Yans que no tornassen: a fer altre niu
Mals anys hi congoxes: prou dols passariē
Yls jouens no temen: contrasts ni tēpestes
Yades en leuant: yades en ponent
Puix nunqua destenen: les sues ballestes
Naueguen ab calma: fortuna yab vent.

Dieu quel drap vell: la gent nol desdēya
Puix que sia fi: ab tot sia ras
No crech yaia dona: que mes nostimas
Sis vol en liuern: la nouastamenya
Que puix veig que tant: tocau la fexuga
Forçat es que⁹ tire: alguns colps fexuchs
Puix no se tal drap: aque seruir puga
Si no a pedaços: per fer ne peuchs.

Dieu quel vell te: amor fructuosa
Que tant dels pertrets: damor est buyt
Sil nom li posau: segons fa lo fruyt
Vous dich ques humor: hi molt dolorosa
Donau li bon llit: hi bona scudella
Ques la medicina: segons lo seu mal
Yaquella sera: la sua costella
Pera conseruarli: lumit radical

Ab tot quant vos dich: voldrians cõplaure
Yen tot confortmar me: ab vostre parer
Mas com me recorde: quey feu molt coster
No se aqual part: me puga retraure
Voldriaus lohar: los vostres capitols
Encara quem diguen: queu faça per por
Hi no se per hon: començe los titols
Ni gire la lengua: que vaia de cor

Perço donchs forçat: damor verdadera
yo lohe ya proue: tot quant haueu dit
Prouat per la part: dels vells hi escrit
Puix que siantes: en certa manera
La qual no vull dir: ans vull que la glossen
Cercant la cascu: segons lo seu seny
Hi quen nom de deu: los vells que reposen
Ab quentre nosaltres: noy reste desdeny.

Fi.

Pero si les dones: per part suas possen
En veurey cercar: quiu passay quiu feny
Lauors sera cas: quels vells se composen
ya vos queus detinga: qui tant vos enpeny

Replica de Moreno.

Cascun vell pot fer: la festa solempne
Bel que confessau: en cobla final
Puix de quant dieu: es lo que mes val
Hom cal requirir: que jutgeus condempne
Sil cors sensual: mirant via torta
Vos ha fet scriure: les grans jouentuts
La quey dona vida: y may sera morta
Vos diu ma raho: fiimadan virtuts.

Aquesta es lanima: axi ennoblida
Que ab ses potencies: adeu es semblant
La sua rahó: esta contrastant
Als forts apetits: moguts fora mida
Los actes o fets: que porta natura
Per aquella fi: que son ordenats
No son menester: ab tal desmesura
Que menys de rahó: sien mesurats.

Mas puix concloent: lloau la part mia
Ami prou me basta: lo tal satisfer
En lo qual mostrau: quel parlar primer
Vaueu fabricat: per examucia
Yo nom cur del seuy: ni menys dela glosa
Que altri pot fer: per oppenio
Car delit carnal: hi no altra cosa
Vauieu portat: en loch de rahó.

A vna virtut: que dien temprança
De nostre proçes: pertany lo juhi
La qual per justicia: darial dret ffi
Tan justay egual: soste sa balança
Pero si tenir: voleu consciencia
Y amor desperit: veureu clarament
Que nos necessari: soberga potencia
Al seny corporal: ques diu tocament.

Les vostres rahons: puix no tenen cames
Vaueu fet molt be: dauer reduhit
Vencut sou del ver: mas no penedit
Perço defogiu: saltant per les rames

Bient que cascu: ho glose hiu diga
Yo? dich que los pmens: hi los fills de vells
Ab moral virtut: han feta sa liga
Yes tot quant he dit: lloat per aquells.

La part sensual: que es enemiga
De tota raho: se pren acabells
Ablenteniment: per molta fatiga
Bonant li combat: de carnals coltells.

Fi.

COBra feta per lo magnifich nancis vinyo les comendant ⁊ lohant les cobles fetes per en Johan moreno en fauor dels vells.

QUi quern he legit: de cobles discretes
Fundades en art: en seny ⁊ saber
Bient que los vells: son mes de voler
Quels jouens de barbes: primals imperfetes
Yaxi man mogut: per veure los bones
Per part dels vellarts de fer hi coment
Ou puixen notar: y apendre les dones
Queftan los delits: en lesperiment.

Seruexen amor: los vells sens defectes
hi non volen gloria: ans fugen del fum
Honrar a qui amen: es son bon costum
Yen tostemps seruirles: humils hi subiectes
Es del philosoph: doctrina vulgada
Que val mes la fi: quel medi queyva
Bonchs la qui vol esser: en tot ben amada
Serneixca lo vell: que sab lo que fa.

Amor ab amor: sedeuen respondre
Perço qui mes ama: deu ser mes amat
Car hun voler gran: ab gran voluntat
Se deu satisfer: yegual correspondre
Tant poch amal joue: com crema la penya
Ans quant se namora: lo vell amador
Tant mes crema quāt: es menys verda lēya
Car jus mala capa: jau bon beuedor.

La fi del amor: es esser volguda
En sēps ab los medis: dels goigs y plahers
Aço en los jouens: es tot lo reues
Que per ajudar: vos dexen cayguda
Soccorren molt poch: al temps de fretura
yen pendre delits: ajuden molt mēys
Axi que la glosa: del test hi lectura
Es lesperiment: ate ts quatre senys.

Dexem donchs les parts: que son y redūdē
En sola vellea: hi non lo jouent
Vingam nos astrenyer: al punt solament
Hon molt mes los vells: quels jouēs abūdē
hi venint primer: al fer la requesta
La pinten hi broden: ab pratich estil
Hi del desonest: fan cosa honesta
Ab art simulada: hi dir molt gentil.

Venint ala pratiqua: hi orde descriure
Damor flos escriuen: pintades al viu
yaxi lo fruyt donen: diuern com destiu
Ab gust que fa lanima: de funta reuiure

Per que lo saber: consent que conexen
Al pendre del grat: lo ver sens engan
Axi que per actes: ingrats may lo dexen
Ans amen molt mes: quant mes los nefan.

Hi guarden se molt: amant de offendre
Fent voltes per hon: qui amen esta
Car molt mes estimen: lo que satisfa
Ala honor delles: quels seus delits pendre
Siu tracta tergar: tan granment lo paguen
Quel fan sinou era: secret natural
Hi de rahons dolces: axil afalaguen
Que lo callar prenen: per dot hi cabal.

E si per ventura: atenyen lo cloure
Lo tenen secret: dins lanima clos
hi quant collir deuen: lo fruyt hi les flos
ho cullen rosant: sens gotes de ploure
yapres de passat: lo punt que delita
Los restal parlar: a pendre delit
hi nou sentiment: apres los excita
Ab goig del obiecte: mouent lesperit

Uingam dõchs per orde: astrenyer la causa
La ley dela donaxes tostemps mudar
Lo vell per ser uell: la vol compotar
Lo pes soferint: ab sauja pausa
Sient ab desfreços: los mals que sab della
Hi si sen enuja: dessa loy ab art
Que tot lo ques fet: hi dit descapdella
Mostrant ques en ver: fundada sapart.

Mou dich daquells vells: que son quasi terra
Mas domens que passen: la joue tendror
Ells son los que saben: en questa lamor
Hi saben regir: la pau hi la guerra
Car si lestrem joue: tam be volem pendre
Be poch hi de massa: farem arguments
Que nols soltaria: lentes ni lentendre
Ni los venidors: passats ni presents

Prengam donchs lo joue: dedat ja complido
Ab lo que declina: ynol vell estrem
Axi facilment: crech yo que veurem
A qual daquests dos: amor mes conuida
Y en qui mes se funda: yen qual te mes força
Hi qual mes lo porta: pels termens deguts
Hi qual la ten lanima: hi qual enla stroça
O qual mes ne porta: los esmes perduts

Als jouens sols mou: la vil cobeiança
Per ser enlo medi: del seu viu agent
Y axi ab lefecte: daquell mouiment
Lo grat hi voler: estan en balança
Axi que quant mor: lo foch o sapaga
Fallint la materia: de hon se no dreix
Befall lo voler: hi sana la plaga
Hi quant amor tenen: ab lacte feneix

Enganals apres: hun creure merexer
La mes gran hi bella questroban lo mon
Enganals lo creure: quen semps quãtes son
Se moren mostrant les: vn poch desconexer

Enganals lesspill: mostrant los la mostra
Daquella semblança: don reben lengan
Enganals la fragil: especia nostra
No vent que ses coses: mes fent se dessan.

Un fi vn efecte: promou en natura
Als bous hi als asens: als cans hi ocells
Axi quen son temps: cascu de aquells
Se mou per refer: la sua factura
Aquest mouiment: nol voleu ni tenen
Per grat ni amor: del seu femeni
Mas per son instint: los tals delits prenen
Y en semps ab lefecte: va juncta la fi.

Los jouens dotats: delsdons rahonalles
Amant tots segueixen: cami tan fangos
Hi no duren pus: les sues amors
De quant dural punt: dels punts delitables
Tot laltre despenen: mirant si mateixos
Quins son hi que ualen: hi que poden fer
Pensant que als angels: son coses ānexos
Hi tot aço creyen: per test verdader.

No tant dela bella: com dela vsada
Lo vell senamora: ques fort fonament
Y allo edifica: del contentament
La gran fortalea: damor entorrada
Alli seu segura: e inexpugnable
Guardada deffessa: daquells enemichs
Que porten bandera: destol variable
Volent per malicia: deffer murs antichs

Yapres si la troben: egual hi conforme
Als abits del anima: hi del esperit
Dedos grats componen: vn grat tan vnit
Que may per disgrat: pot esser diforme
Ans liga tan fort: oneix hi concassa
Ques inseparable: la tal vnio
Hi puixs los subiectes: son tots duna massa
Lobiecte requir: egual passio.

Jab tal egualtat: hi gran consonança
Temprats per natura: dos tals instrumets
Adormen tan fort: los cinch sentiments
Que sols los destempra mortal discordança
Car ja son exuts: dumor tan vmida
Que puga ni baste: a fer destenir
Les fermes clauilles: que tenen la vida
Sonant fins al terme: del nostre morir.

Aquestes rahons: estan tan fundades
Hi son tan estremes: del grat çensual
Quel joue negant les: es brut animal
yl vell les aproua: esperimentades
Hi si be los jouens: agraden hi plahen
Tan besplau la flor: mas molt mes lo fruyt
Hi mes ãnt les fruytes: son mes asaunades
Quel pa mal se menga: si be no sta cuyt

La fruyta pansida: si par desucada
No fa com la vert: que muça les dents
Car totes les coses: ab sos compliments
Son tals com la fruyta: ques ben asaunada

Quel vll la desiga: yl gust sen desperta
La boca lachcepta: yaprés sen nodreix
Natura menjantla: yaços cosa certa
Damor mes perfeta: molt mes sapeteix.

Vingam donchs al cloure: dexāt interessos
De vells o de jouens: prengam la rahó
Ol grat te corrupte: la jntenció
Ova per los llimits: perfets daquests vessos
Sí va pel desorde quel joue jmporta
Lo joue plau mes: que no lo vellart
Mas volent al grat: entrar per la porta
Lo vell es damar: que sap damor lart.

Tornada.

Juhí natural: amor vos exorta
Lo ver vos conuida: e yo per ma part
Que vos declareu: qual va via torta
O qual mira dreta: la fi del esguart.

Escriu baltasar portell an
Johan moreno defenent la
part dels jouens.

Tenint molt offeses. les mies orelles
Dels vells que blasfemē: lo nře jouēt
Amor natural: ma dat sentiment
Toquant me del cor: souint les anelles
yaxí ma forçat: ampendre la ploma
Per que descriuint: deffense mon dret
yen lacte dels vells: se pose tal vet
Que nos pugabsolre: si no dins en roma

Vellea de temps: lo temps axi muda
Que tots los estrems. nos porta lo temps
En tot lo ques vell: veureu que tostemps
Anant: pjorant: virtut es perduda
Les cases les robes: los arbres les terres
Les nas les persones: hi quant dir se pot
Ab passos cuytats: caminen al clot
hon tot se consuma: com lo en les guerres

Consumas lo vell: que viu trista vida
En qui ja nos tenen: les leys ni los furs
Consumas lo joue: mas te mes discurs
Ya tot sens vergõya: lo temps lo conuida
Los vells hi los jouens: daço differeixen
Quel joue comença: yl vell ja feneix
Yencara quel vell: fenir se coneix
Mo vol queu conegen: aquells quiu coneyen

Ans pensa fabrica: regira yescarba
Per fer ab ques faça: per joue tenir
yoblidas lo gest: que nol pot cobrir
les dies les rues: les celles ni barba
Per dir ques potent: dels anys que te leua
hi tostemps les dones: lo senten de nas
Per que totes saben: que te ab lo vas
Per cent hi hun any: fermada ja treua.

De tots los officis los mes sobtills mestres
Plegant avellea: tots son remendons
yencara que tinguen: diners a montons
De res de traball: ja no son tan distres

Lo meliç daquells:es laníma ſola
Ques fuſta millor:per fer baſtiments
Que vol dir quels baſte:hi ſien contents
Penſſar ſols en deu:quels vells aconſola

Mas puix vos moreno:parlau ab procura
Dels vells per qui vos:tan larch ſcriuiu
Nous porte fatiga:hoyr lo que diu
Parlant ſobrel ver:ma larga ſcriptura
Pero tots los jouens:volent a vos traure
Puix vos o voleu:del nombre dels vells
Volem que vejau :que vos per tots ells
Es hora que ja:toqueu arretraure

Aço prouare:per dos grans deffectes
La hu que teniu:plegat lo mes fil
Hi laltre per que:en obra yeſtil
Lo temps no? admet:per dignes reſpectes
Los quals hoyreu:ſeguint la jſtoria
Per que coneguau:lo ver del que dich
Yo dich que lo fill:del home antich
Ho mes quel del joue:te ſenyr hi memoria

En dies paſſats:venia per dies
Lo ſeuy hi huy vem:per dies ſe pert
Aquell en los jouens:es huy mes aſpert
Si be tots ſe lunyen:dentrar en ſes vies
Bonchs no es edat:aquella quengendra
Quengendre lo ſenyr:mas neſcio quid
Exemple por eſſer:en tals fets dauid
Que feu vn tal fill:en vida prou tendra

Molt mes que los vells: los jouēs emprēyē
Sil loch en la dona: se troba dispost
Los vells noy treballen: apres del sol post
Yls jouens corrent: lauors mes sestrēyen
Mas sil punt dispost: daquelles se volta
Per causa del çel: de qui tot jnsurt
Com pot emprēyar: lo vell qui fa curt
De mig en mig any: ferint vna volta.

No veig que les dones: acaçen vellea
Nils homens sino: per sols jnteres
Semblant benuolença: me par no val res
Ni força com força: la molta bellea
Aquella del grat: catiua les forçes
Mirau quant serui: jacob per rachel
A qui fon aquella: tan dolç past de mel
Com son per al cor: les fines alcorçes.

Amor al seu grat: james desgrat porta
En dies hi grat: quant dos son dun for
Ans flames damor: los cremen lo cor
Hi fan cascu dells: en laltres transporta
Puix dos voluntats: en vn grat termenen
Desigen tal esser: que fos jmmortal
Hi vent qne morim: per ley natural
Tant mes pot durar: quant jouens si prenen

Mas en aquell acte: que huy tant nos alta
Cercar la raho: me par tal deffalt
Com fon lo qui feu: volent muntar alt
La torre babel: tan gran hi tan alta

De hon per sa part: les dones atleguen
Quant dient quel vell: deu esser volgut
Per fur de costum: tal dret es perdut
En semps ab raho: la qual uos deneguen

Car dien que may raho conegueren
Medea ni dido: ni menys leonor
Ni blibis ni mirra: que sols per amor
Ab ero hi tis be: les vides perderen
Briseyda gismunda: filis deyanira
Viana elena: fedra e yseu
Yaquella driana: que dexa teseu
Ab altres sens nombre: lo ver clar se mira

E si voleu dir: les dones son fragils
Per hon lo que feren: admetre nos deu
Quant homens prudents: axi com sabeu
Amant han errat: damor essent agils
Dauid salomo: amon hi mols altres
Que deixe descriure: dels grechs hi troyans
Ihi molts dels gentils: hi sauis romans
Ihi tots o gran part: tam be de nosaltres

Besig natural: tenim quens inclina
Bel temple de venus: esser tots deuots
Yentrant en aquell: votam los tres vots
Primer que tendrem: amor per reyna
Apres lo segon: seruant lo seu orde
Juram de deixar: raho natural
Lo terç que pendrem: alegres lo mal
Axi com lo be: desfent hi desorde

3 v

Bon vem en amor: raho no gouerna
Mas grat nos subjuga: lo nostre voler
Allons par raho: quel grat nos fa fer
Yl sol daquest grat: la vistanlluerna
Perço lo que fem: durant lo seu dia.
Nos par esser be: yallo desigam
Apres vem quant nos: dessenlluernam
Ques ja en la nit: lo mal quey hauia

Yaxi quant lo grat: ados enamora
Mols dexa conexer: la cosa quels nou
Si algu dells: a fer fills se mou
Nou fa per que tingua: raho per senyora
Mas fau per queu vol: lo grat quês obsega
Volent de qui vol: tenir algun fill
Per que sia medi: ligam hi espill
Que faça la pau: quant vingua la brega

Loables lo fi: de fer criatures
Mas al festejar: nons mou tal esguart
Mas puix quant se fan: se fan ab tal art
los fem sens penssar hi: prenent les mesures
puix dõchs tal deport: nos prẽ q̃ nos prẽga
Ab causa de fer les: si noy prouehim
les dones no volen: lo qui fila prim
Axi menys se contenten: de vostra erenga

Tantost que la dona: ab lome sencambra
Entrant en lasgrima: li mira lo joch
Ldi sil passa curt: fexuch poch a poch
li diu vos amich: no sou per acambra

Car volen senyale: mas no que fereixca
hi jugue cortes: lo temps esperãt
Posada no volen: mas volen jugant
En nou avengudes: la joya mereixca

La festa de rams: cascuna çelebra
Hi mes la mes vella: per deuocio
Sinos en lasgleya. durant lo sermo
Per ser al asperges: mes corre quenzebra
Yalli diu senyor: puix tu mas remuda
Ma vida mon esser: hi quant tinch es teu
De mi essent tua: yo no tinch res meu
Si tum desempares: sens tu so perduda.

Al joch dela gresca: no çessen rebatre
Pero enla riffa: conexen mes guany
Canyetes no volen: penssant en lo cany
Hi les que sen alten: no basten a quatre
Lo cincho no val: algunes pratiquen
Jugant as qui bega: tots tẽps prenen sis
Entrelles veureu: pel joch gran diuis
Que moltes no salten: dels qui lo dau fiquẽ

Si tenen caual: hi trinca donetes
Yls dau en la rumfa: jugant anahips
Estenen se totes: cridant com adips
hi resten alegres: ab mil cançonetes
Jugant ab los vells: nos poden estendre
Quel joch nou comporta: car jugen al fluix
Yaxi quant los miren: los dien arruix
Quel vostre vil joch: plaer nons fa pendre.

Hi mes trobarcu: si vos girau carta
Que fa cara trista: lo ventre ques buyt
Quant es fartay plena: sis vol de besçuyt
Sens dupteveureu: que be canta marta
Bon clar podeu veure: compare moreno
En semps ab vinyoles: lo quant disuiau
Hi menys deueu creure, quevullen nils plau
Beixar pa de rey: per pa de çenteno

Seguint dõchs lo tẽps: mirau que demana
Hi dau a cascu: dallo que ell vol
Qui vol en amors: huy fer lo seu vol
Anar deu apunt: ab pensa no sana
Segons es lofici: deu ser la fahena
La molta o poqua: estan los obrers
Per ço la que pagua: vol bons faheners
Quen fer molt hi be: treballen sens pena.

Lo vell es fexuch: hi vellament usa
Lo joues modern: en tot hi per tot
Al vell quant pantaix: li veda lo mot
lo joue lauors: rebat mes lancusa
los vells en los clau: james fan cabotes
los jouens les fan: ab tant de profit
Queſtant lauorant: maiorment de nit
los colps del martel: se senten de cotes.

Al vell per lo titol: que porta de pare
la joue pensant: en llot nol vol be
Puix ja no permet: tal cas nostra fe
Quẽ semps daquell sia: muller filla hi mare

Mí dich yo perço: que moltes nos troben
Muntar en nay velles: batent los esculls
Mas dich quem tapeu: ab vna los vlls
No essent del nombre: daquelles quels robē

Son propi semblant: cascū semblant cerca
Hon viu e conserua: son esser content
la conformitat: desalt no consent
Mí may ab lo goig: dolor vem alterca
yaxi pel contrari: no poden ni solen
soldar los contraris: tement lo veri
Aço deu penssar: cascun vell en si
Penssant que les jouens: perço ja nols volen

Axi com algu vent: huna fantasma
Se por se li torba: lo seny yl ceruell
Axi huy la joue: com mira lo uell
Tan fort se regira: que tota sespasma
hi ve dela por: que porten les coses
Daquell altre mon: don non torna cap
Quant miren lo vell: que te blanch lo cap
No volen posarse: viuint dauall loses.

lo joue pot dir: ques huy noua esca
yl vell es la vella: que tot es cremat
Per hon noy pot pendre: la purna del grat
Trobant que jas fora: la mel de tal bresca
Sols resta la cera: en ell axi molla
Que no pot seruir: a res en lo mon
les forces daquell: en tal estat son
Que no van per força: mas de bona volla.

Del acte damor: seguint la milicia
Los jouens son abtes: les armes portar
Quen lo primer toch: dient caualcar
Son tots acauall: ardits sens pigricia
Apres si lo cars: en tal cars los força
Que deguen entrar: en hun castell fort
Caminen deu legues: sens tembre la mort
Y armats ab poder: escalen tal força.

Apres descalada: celebren gran festa
Torneigs jochs de canyes: yalegres junyint
Hi van tots los colps: per layre brõyint
Y ls troços de lanços: cahent fan tempesta
Ueureu als encõtres: gemechs hi planyẽçes
Hon fir la billeta: tantost hix la sanch
Qui reb yl que fir: tots van en lo fanch
Hi cobren leuant se: desforç grans valenços

Alls jouens sendreça: la guerra yobliga
Alls vells que no poden: en res no constreny
Car puix quel seu braç: la lança no streny
Reçelen sa força: lo camp no desdigua
Si justen ells justen: sols vna carrera
Hi criden al colp: perdurs ja desmay
Correu desarmaunos: dient tots temps ay
Que mal punt justam: en esta manera

Rebent tal encontre: tots perden la vista
Virtut hi les forços: cobrant tremolo
Hon hixen vlleres: lauor de melo
Pinyons hi legir: souint lo salmista

Mas si algu dells: ab gran frenesia
Prengues altra volta: la laçan la ma
En loch de ferir: daria de pla
Pegant ala gent: quen torn estaria

Lo joue si passa: per cars hun encontre
Que no rompa be: tenint flach cauall
Apres lo veureu: fermant en a vall
Ane may passa volta que tots tẽps nõ cõtre
Hi tornay souint: calfant senla justa
Hi quant es calent: es mes animos
Hi te lo planço: axi poderos
Que ans que doblegue: trespassa la fusta

Per tota lasgleya: seria gran cisma
Sil verdader balsem: dels vells emanas
Per queles prouincies: aqui no pleguas
Serien perdudes: per no tenir crisma
De quants vells son huy: no crech aytalia
Bastas lo seu oli: tant son dessucats
Si ja de natura: nos feyen dels gats
Quels fan a vergades: donar moltalgalia

Messura corrent: les dones huy volen
Per no separarse: del temps hi costum
Les castes que dien: yo no vull perfum
En loch molt secret: les ydoles colen
Yaquella que mes: los vicis esquiua
Fogint en muntãyes: hon no veu nengu
Per sort si parlas: ab hun importu
Yo crech li crigues: tantost la saliua

Car tots som de ven?: quãts som tributaris
yalla hon nos troba: demanal trahut
Son pochs qui nol paguen: fogint a virtut
ya molts vem paguar: doblats los salaris
Les dones quel reben: pagant tal moneda
Bels vells nola volen: que posen sentorn
Contant los rondalles: per que pasel jorn
Hi resten burlades: sens fer almoneda.

Lamor del jouent: dieu que pren terme
En acte de vici: yal vell ja no fig
Sil vell pogues tant: com te lo desig
Tostemps queraria: lo seu negre verme
Mas fan l o que poden: yaxi tots sesposen
yesperen les nupcies: per cloure lo punt
Hi venr que no venen: nis trob en apunt
Per veurey palpar: los mes se composen

Posadan exemple: se veu mes la cosa
Perço vull moreno: quells dos omirem
Prengam la mes bella: de quantes sabem
Volrrieu la vos: sabent que fos closa
Hi vos la volrieu: tancada la coua
Ni elles a vos: fallint vos lo pern
Bon vem ques tot vici: quant lapetit cern
hi va la virtut: ensemps ab la proua.

Axiu hauem pres: com huy se pratica
yaxiu derarem: anostres hereus
Aquest elegir: no va per mes ve?
Mas sols per lo grat: quen lanimas fica

Seguint la petit: tots veig que sembenen
Casats hi fadrins: del chich fins al rey
yo no se qui sapia: donar se remey
Quant forçes damor: les forçes nos prenen

Fi.

E puix que dels vells: les forçes ja penen
Per ells no vullau vos fer noua ley
Beixau per als jouens: damor lo seruey
Que son les oliues: quen oli reuenen.

Deo gracias.

Al laor y gloria de nostre saluador y redēptor iesucrist senyor nr̄e fonch acabada la p̄sent obra a xiiij. dias del mes d̄ october del any dela incarnacio sua M.D.il.cccc.xcvij. Estampat p Lope dela Roca alamany En la insigne ciutat de Valencia.

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

La present obra ha fet lo magnifich mossen Jaume gaçull caualler La qual es intitulada.

Lo sompni de joban joban.

Johan Johan.

Considerāt q̄nt dignamēt
desque lo mō te fonament
hi fon creat
Entre la gent ses praticat
vn bon costum
Que per donar claror hi lum
los vns als altres
Segons hauem trobat nosaltres
hiu dexarem
James descriurens canssarem
les bones coses
Per que los tests resten hi gloses
en aquest mon
Per aviuar daquells quiy son
lentenyment.
Ihils quey vendran mes facilment
tinguen rahó
Avinentea hi sahó
daprofitarsen.
Ihi per que mes puguen altarsen
hi dicernir
Les flors dels fruyts hi prest collir
fruytes eletes
Dels arbres bells q̄ls grans poetes
han tresplantat
Fengint de fals yab veritat
coses ben dites
Les quals si no fossen escrites
axi per ells
Axi als jouens com als vells
fora fexuch

Traurē daquelles nengun ſuch
ni menys ſentencia.
Han ordenat ab eloquencia
hi bell eſtil
Tant ques conexen entre mil
daquells les letres
Puix afalaguen tant los metres
noſtres orelles
Bonchs nou tingā: a molt grās marauelles
Hajen eſcrit: de burles ni de veres
Que ſi miram: ſes faules hi nouelles
Mirant los ſenys: de qualſeuol daquelles
Conexerem: que ſon prou verdaderes
Perço tenint: leſtil daquells per guia
Puix en tal art ſon excellents çetreros
Encaraque: dormint ſeguit me ſia
Beſcriure vull: vn ſompniy fantaſia
Que fiu dormint: vna nit en muſeros
Que puix no crech gēs en hauheros
ni en ſenyals
Ab tot ques diu que bons ni mals
nols deu hom dir
Los ſompnis fets ni aclarir
may a nengu.
Y aqueſt parer es molt comu
entre la gent.
Hoy vull mirar tan primament
en aqueſt cas
Him vull moſtrar en res eſcas
en recitarlo

Ans so content comunicarlo
hi mot amot
Hi punt per punt escriurel tot
segons veureu /
Per qo? soplich no? enugeu
veuren la fi
Que puix que may fins al mati
me viu despert
Estant atent sobrel conçert
del que hohia
No crech errar lastrologia
dexant mires
Ans en lo punt en lo qual mes
la son nos liga
Hi dels treballs la gran fatiga
sol descansar
En començant arefilar
yo somniaua.
Que vna nit anant caçaua
per les taulades
Com entre lany moltes vegades
vos esdeue
Quen temps de pluia yense
diu hom al cau
Per ques la caça que mes plau
als bons furons
Que saben be tots los racons
escorcollar.
Yapres dauer fet encauar
posi sendera.

Bon me trobi: no senquina manera
Per hon ni com: en cambra ben tancada
La lebre fon: vna dama quey era
Jouey gentil: questaua de partera
No sens conçert: en son lit reposada
Yaxi parlant: ab pertinents paraules
Segons lo loch: licencians donaua
No perdent tẽps: tã poch en latgues faules
Volent partir: hi desparar les taules
Viu que lo jorn: del tot ja clarejaua
Me postimant que perillaua,
molt deser vist.
Com ellam veu ab lo gest trist
dix que teniu.
Mal foch quel crem dich yo, lestiu
ques jas de dia.
Com se pot fer que axi sia
trista de mi
Que tan poch ha que sou açi
ay gran fortuna
Guardau senyor no sia luna
que no pot ser.
Penssem senyora ques de fer
dexem rahons
Mirem de tots aquests racons
qual es millor.
Trista de mi nou se senvor
ni se quem faça
Ay ques allo es en la plaça
hon la carrera

Senyora no mas la tendera 4.6
quobre la porta.
Ay mala sort dau me per morta
ans de dema
Que lo restar forçat sera.
cridem francina.
Farem calar mes la cortina
sy haura loch
Bonchs esperau senyor hun poch.
no fareu pas
Que causareu en tal trespas
moltes sospites
Bonchs que fare que mil vesites
tinch de tots dies
Yestant en tals contrauerssies
vinguel marit
Bon fon forçat dauall lo lit
yom encauas
Yel jorn seguent allí restas
tot aquel dia.
Yans que nontras: lo que? dich que venia
Ihagui yo tret: dauall lo lit grans frasques
Ihi quant fon dins: que ja fon molt de dia
Li demana: si be dormit hauia
yella respos: nou han volgut les basques
yapres dinar: segons que sacostuma
Entrelles fer: de vesites esmena
yo viu venir: de dones'tan gran suma
Que nos pot fer: nengu penssey presuma
Enquant poch tēps: ne fon la cambra plena

Hi totes sent la magdalena
sensse desorde
Segons entrauen per son orde
duna en vna
Ab la rahó ques molt comuna
del bon pro? faça
Sens largues noues feyen jaça
ab la partera.
E si alguna molt parlera
se detenia
Per allargar sa cortesia
hi sa rahó
Puix acabaua son sermo
tantost se seya.
Hi puix que son plena lasgleya.
lo sermonar.
Senti entrelles molt cuytar
ans de loferta
Puix sabeu quant es cosa çerta
elles ab elles
Hi mes si son totes femelles
tantost hi son
Volent parlar de tot lo mon
en tot se meten
Hi si callau vos acometen
per traure noues
Hi tostemps fan contres y proues
sobre tot hom.
Hi vos que feu hi laltre com
se troba huy

Hi dir los mals de son vehi
de sa vehina
Y ara parlant de medicina
donen remeys
hi atlegant los furs hi leys
en tot se posen
Y en tota res dien hi glosen
lo parer seu
Parlar del cel les hohireu
hi dela terra.
Ara de pau ades de guerra.
hi del infern.
hi del estiu hi del yvern
hi sens affany
Vos contaran tot quant'en lany
han començat
Text y ordit hi acabat
tot fil per randa
Vos ho diran sens donar tanda
per arespondre
hi baix parlant sentiu compondre
tantes cosetes
Que par que sien ozonetes
dins en lo niu
Que sils sou prop sols lo chiu chiu
bastaxordaruos
hi sivoleu aparallaruos
ab plomay tinta
Veureu entrelles com si pinta
hi com si juga

BIBLIOTECA DE PALACIO

Bun joch ques diu ala fetugua
hi com repiquen
Ynes ab altres com se piquen
del joch baxet
Parlant cubert hi molt secret
elles ab elles
Yo aguaytant: yohint los vols daquelles
Tan gran plaer: prenia de mirarles
Que desigi: quels meu cabells hi çelles
Fossen tornats: en aquell punt ozelles
Per que pogues mes atent escoltarles
Yestant axi: vent quel joch sescalfaua
Ereure podeu: quen tal cas no dormia
Ans fon descans: que molt me descansaua
Puix tant com mes: la bregas remesclaua
Tant yo millor: maiors pedres collia.
Entre les quals vnay hauia
quenterroga
Totes les altres deman ma
duna en vna
Mas ala fi puix per cascuna
li fon respost
Voltant lo cors giras tantost
ab gest sobtat
Bient ala del seu costat
que prop tenia.
Ihi com esta sa senyoria
hi sa merçe.
Ques vn parlar aquest que ve
daltalamaya

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

Que per venir de terra stranya
hi esser tal
Sen fa entrelles gran cabal
al temps de huy
Dient a vos lo que de mi
sembla que diguen
Quencara que parlant desliguen
lo que dir volen
Elles ab elles sen absolen.
yaxi parlant
Li torna dir prest replicant.
quant vos veure
Estar al lit del mal que te
vostra cosina
Si mi sabeu vos medicina
dir lam podeu.
Respongue laltra esiu feu
tendreus per mestra
Puix yo fins aran so mal destra
puix nou he fet.
Deueu tenir rohin luquet
quen vos la esca
Bona la veig gentil be fresca
mas axou fa
Hi escoltau feu vos ença
digau lo ver
Heus açertat o fet coster.
vostre marit
Si emuidau te⁹ may len vit
yo crech que no

Digau mo donchs: dir vos he yo
tambe del meu
Puix sospirant me responeu
malguany hi ha
Bel meu vos dich que tots temps fa
grans bancalades
Bos mesos ha questich debades
que del meu ort
Tinch ja mig sech lo morritort
hil ioliuert
Tot esta herm hi tot se pert
tan tart hi plou.
Prou mal son grat senyoras mou
lo meu tan be
Respongue laltray per ma fe
ell deuaria
Tots quants enuits yo fer porria
abans de lanç.
Que yoy conech gran desauanç
dun temps ença
Y altre parell de part della
que prop mi stauen
Molt baix entrelles rahonauen
dient axi
Aquelles dos de vos hi mi
parlen auzades
Que you conech en les mirades
quels he vist fer
Mas tan bes tenen bon terrer.
hi sabeu com

Li hauem mes nosaltres nom
per esser tal
Ma lepafils desandoual,
ques mala carn
De tot lo mon se trau escarn
que fastig es:
Salta vnaltra al traues
ab tal rahó
Ma hir hohí yo lo sermo
dela cruada
Jala tenim altra vegada
per dos reals
Quin temps tenim per esser mals
siu volem ser
Lo temps de sent vincent ferrer
per que sacosta:
Yaço ques diu quey han la costa
rantes galeres
Respos vnaltra va deveres
o es falsia.
Senyora ver crech yo que sia
segons an dit
Huy los jurats que mon marit
son ala sala
Hils encontra pujant lascala.
que deuallauen
Yaxi hoint: quels jurats nomenauen
Abalta veu: vnaltra dela dança
Dix en vn loch: laltre jorn reçitauen
Unes rahons: que segons les contauen

Eren pijors: que les noues de frãça
De cinch o sis: homens huy de valencía
Hi la hu es: vn jurat entrels altres
Que no se don: tenen tal preminencía
De parlar tant: yab tan larga licencía
En periuhiy: deseret de nosaltres
No se alguna de vosaltres
siu ha hoit
Senyora com que ses seguit
contau nos ho.
Cosa que si deu me perdo
him do salut
Lo mon es ja del tot perdut
que siy pensam
Seria cas de metren clam
hi formar greuge
Que no se yo res nos agreuge
que puga ser
Per anosaltres mes coster
que sera ço.
Ydonques sus contau nos ho
puix ho sabeu.
Senyores mies trobaren
segons me par
Alguns se solen ajustar
en çerta casa
Bun home de corona rasa
eccleiastich
Molt gracios hi molr fantastich
hi molt sabut

Y entre la gent molt conegut
per exçellent
De molt gentil enteniment
hi singular
Mossen bernat de fenollar
bel conexeu:
Senyora si no⁹ estronqueu
passau auant
Puix ab silençi escoltant
tot hom vos hou
Si seralgun diuorçi nou
dels que huy susen:
Senyora no ans nos acusen
en prou maneres
Y ab prou rahons molt verdaderes
hi de bon art
Tots defenent molt be sa part
han altercat
Mas dir vos he per ques estat
aço entrells
Sobre los jouens hi los vells
qual de amor
Deu esser mes merexedor
hi mes amat
Si sin deu ser lo vell priuat
o mes en comte
Yaxi los vns reben descomte
en elegir
La part dels vells volent tenir
han fet rahons

Per hon moltes collacions;
hi molts ajusts
Sobre aço si son tenguts
hi fent ses contres
Son arribats alguns encontres
per anosaltres
Car disputant los huns ab altres
nos han donades
De molt sobergues garronades
passant son joch
Ab estes lengues que de foch
tenen los homens
Sobre aquells ques casen promens
hi molt vellarts
Dient que massas prenen tarts
en tals oficis
Segons veu hom per los jndicis
de cada dia
Digau nos donchs senyora mia
hi qui son elis
Digau sabeu quals son aquells
que fauorexen
La part dels vells hi desconexen
la jouentut
Digau si deu vos do salut
de cadascu
Los noms daquells de hu en hu
vejam qui son
Que desque crech lo mon es mon
may hohi tal

Ni queſtio tan deſegual
viu diſputar
Senvoza lu es fenollar
lo doctor vell
Johan moreno hi portell
hi vn gaçull.
Lo viſcahi que te lun vll
deſconcertat
Ihil queus he dit es lo jurat
moſen vinyoles
Laxa nan fet de caſtãyoles
ells de noſaltres
Tambe niha crech que dos altres
que nols man dits
Los quals ſi ſon enmiſcuhits
ſecretament
Senſſe tenir gens ſentiment
dels noms daquells
Ihi los que tenen ab los vells
es lo jurat
Ihi lo moreno ques eſtat
lo principal
Lo fenollar ha fet egual
lo joch atots
Los altres dos la hu los bots
laltrel tornar
Ab lo ferir hi rejaçar
han egualat
Adentres lo joch los ha durat
molt la partida

Un altra dix: senyora per ma vida.
Exa raho: ami laman contada
Hi nom recorte: ahon la he hohida
Mas no tambe: tan largua ni complida,
Com ara vos: lans haueu recitada
Pero yo? dich: segons que puch compendre
ques molt mal fet: en rims ni menys en ples
Los negres vells: quen tot volen entendre
Mils jouens menys: volent ab ells contēdre
Haien a fer: sobre nosaltres gloses.
Car no son pas aquestes coses
per apahir
Ques posen ells en inquirir
ni disputar
Hi sils deuem voler yamar.
hi plagalmat
Tambe aqueix vostre jurat
quell tengut es
Defendre tots temps linteres
del be poblich
Mas nomparar mal tan ātich
com es vellea
Que sols lohir porta ferea.
yaxi giras
Ala mes prop hi acostas
dient axi.
Hi vos noy veu trista de mi
mirau aquella
Ques met la gulla en ~~laltrella~~ lauzella
com esta muda

Valria mes noy fos venguda
en tal consell
que per que te lo marit vell
faç lo que faç.
Hi loy he dit yo faç afaç
mirau que fa
Yo crech que tot loy contara /
no farauzades
Laltra respos mas puix debades
viu en lo mon
Perdent son temps com moltes son
hi descontenta
Voleu que ara no sen senta
ynaltra dix
E donchs vejam qui millor nix
daquexa brega.
Mirau estaltra quem atlega
sou vos dest mon
Bret e raho tots temps confon
als trists dels vells
Perdrien ne cent mil parells
de tals debats:
Hi mal los veja roçegats
hi farts de mal
Quils met aells ahon nols cal
sien quis vulla.
Respos tantost la dela gulla.
hi per que no
Deuen los vells ab gran raho
esser amats

Seruits volguts hi estimats
tant hi moit mes
Quels joucns folls que noy ha res
en ells de be
Mirau senyora per ma fe
queu dich de cor.
Mes vos creure queu feu per por
o per vergonya
Que ja sabem la dura tonya
com se mastega
Noy ha nenguna que ne crega
creu me callau
Mas quem fa mi no men cregau
nunca ni no:
Hi nons façau lo burgunyo
per vostra fe
Que siu voleu yo ne creure
per la part mia
Pero no se la companyia
sim seguira.
Yo fiendeu quey mostrara
miracles ells
Car pora ser que may avells
ells plegaran
Hi maiorment fent lo que fan
de tal manera.
Nosta senyora en figuera
nostre senyor
Nengu no vol ser confessor
daqueix peccat

Mas acauall ques flastomat
lo pel li llu
Bexau parlar acadascu
nols flastomeu
Si no haureu matar arreu
sens pietat
Que quant asi ses rahonat
nos diu per vos
Hi no façau adeu clamors
si ha donat
Lo marit vell hi desdentat
tot es ventura:
Com sou maleyta criatura
trista de mi
Respos vnaltray may pensiy
que fosseu tal
Com yaueu mes tan poca sal:
Callau manyeta
Que may fiu cosa millor feta
veu quant escusa
Mas com ne dat vnan lancluса
yaltran lo clau
Curau de vos puix amim plau
que mester es
Hajen tambe algun reues
qualque vegada
Apoch apoch: la bregua fon mesclada
hi lo bum bum: anaua per cossia
Unes estant: ab balleста parada
Qui murmurant; restaua engronyada

Caretes mil: entrelles hi hauia
Uns entrecolps: ades ades hohieu
Un flastomar: lançant pedra perduda
Uns estribots: que prou nols entenieu
Cent mil rahons: en poch espay sentieu
Car may naixque: nenguna delles muda
Ni menys ne viu yo tartamuda
nenguna may.
Puix fon passat hun poch espay
ab veu prou alta
Una mostrant estar malalta
crida/comare/
Per reposar me yo la mare
quey sera bo.
Senyora mia per aço
dix la madrina.
Yo hi dare prest medicina.
Com de quem rich.
Com aja yo bolcat lo chich
vos ho dire
Bonchs com esta vostra merçe
ni queus sentiu.
Tots temps me par tinch gran caliu
dins en lo cors.
Hun bon tiho que fos ben gros
fora millor
Y apagaria la calor
daqueix caliu
Y arin liuern com en lestiu
frescastarieu

Hi yous promet no⁹ sentirieu
muntar la mare
Que fent axo cerca lo pare
hi puix nol troba
Voldrian mar lançar la roba
hi quant hi ha.
Ay ay mesquinay quinasta
aquesta dona
Abona fe vos nostau bona.
ara mirau
Ho⁹ ho dire sim demanau
queus hi es bo.
Mas en mal guany nove daxo
que vos dieu.
Millor majut yalegre deu
him prest quant am
Que no ve daldre su defam
lo vostre mal.
Yans vos guarra hun bon perpal
que giripiga.
Qui poraftar que no sen riga
daquestes noues.
Mes vos riurieu deles proues
siu ensajaueu:
Ay que si tant no⁹ arrullaueu
mes ne valdrieu
Dix la del lit si no tenieu
la lengua larga:
Jo podem veure si⁹ amarga
avos senyora

Que voleu ser adobadora
yestau al lit
Puix que yo he leuat lenfit
del vostre ventre
Placia deu altre ni entre
ans de tres dies.
Yab consemblants melenconies
parlant burlant
Les viu estar yo rahonant
mes de vn ora
Yatuv dich filla nentinora
son temps passauen
Sens que de riure may cessauen
ades ades.
Saltant vnaltra al traues
li dix digau
Ibi per ami quem consellau
del queus dire
Be veritat abona fe
que tinch les mans
Que no mi gose posar guans:
calor del fetge.
Ella respos:yentrant lo metge
totes callaren
Mentres hi fon:lo metge may parlaren
Ans ab repos:estauen reposades
Mas no penseu:que molt si reposaren
Quescassament:despatles los trobaren
En lo mateix:tantost forcen tornades
Mas dura poch:per quant vna daquelles

Les destorba : sent los semblant requesta
Sil perjohi: sesguarda les donzelles
Hbil jnter es: es tant nostre com delles
Beu se pahir: tal cosa com aquesta
Quels vells jnichs per sa tempesta
hi sa maldat
Enueiay gran jniquitat
presumen tant
Quens aien traure al encant
puix açi som
Hbi ja noy es mestre colom
feu me merçe
Quem escolteu del queus dire
puix nos rahó
Tinguen tan gran presumpcio
los negres dells
Que pensen que per sos cabells
ser argentats
Beguen effervolguts yamats
hi par com par
Quels ne deuriem desuear
de ayre tal
Quen romangues en ells senyal
per atostemps
Puix açi som tantes ensemps.
comuniquem
Sobre aço que fer podem
que millor sia
Mo dich yo be senyora mia
senyora be

Tantost vnaltra respongue
molt bo sera
Mas no dieu com se fara
ni en quin nom.
Daxom dieu senyora com
en nom de totes
Car tan grã ayguab semblãts gotes
atotes toca
Sembla⁹ aço ser cosa poca
si passaxi
Vnaltra dix yo per ami
lo quev faria
Dauant linfant soplicaria
be diu afe
Vnaltra dix hi yo tambe
so dest parer
Mas per axo yauem mester
procurador.
Aldre crech yo sera millor
al parer meu
Respos vnaltra si voleu
que yo⁹ ho diga.
Per que nom sembla prou que liga
dauant linfant
Posar nosaltres soplicant
aquesta causa
Car dilatant de pausan pausa
may nexirem
Perço val mes quen sopliquem
al deu damor

Quen sia ell conexidor
aldre dich yo
Quem par que val molt mes quato
al meu parer
Prengam per jutge sa muller
hi no aell
Que no sab hom per esser vell
com si haura
Hi la part nostra sin sera
molt mes segura
Per que si la judicatura
a venus toca
Crech per ami que sera poca
la vida dells
Hi nolsvaldran tots ānts cembells
ells poran fer.
Sobre ma fe ques bon parer
senyoral vostre
Qui sera donchs laduocat nostre
que sia tal
Que defenent bon dret o mal
si mester es
Sapia fer del dret enves.
car tot lo fet
Hi tot lo punt de nostre plet
en aço sta
Vos dieu ver quen axo va
respos vnaltra
Que yo? avis que la part altra
fara diables

Segons questan abominables
yendiablats
Pero puix sien castigats
costens ques vulla:
Mas en aço la dela gulla
no si troba
Car de fellona sen ana
acap dun poch
Per que noli altaual joch
ni menys les proues
Sobre les quals foren les noues
queus he contat
yapi tornant al aduocat
qui ser deuia
Hi unaltra dix mester yauia
procurador
Hi praticant del boy millor
prest sauingueren
Hi tots los vots: en vn parer clogueren
Apres dauer: tirades moltes cordes
yen aduocat: miçer artes prengueren
Hi prestament: per aquel trameteren
Sens discrepar: ni ser en res discordes
yen tal acort: puix totes yasentiren
Per que mes prest: ses trenygues la fahena
Puix molt atart: la hu sens laltre miren
Procurador: andespi elegiren
Per ser los dos: com abaciy cadena
Prenent la cosa tal esmena
quel correr puntes

Hauent dexat restauen juntes
en vn acort
Ab vn estrem desig de mort
yo esperaua
Al aduocat quem par tardaua
molt en venir
Y en lentretant yo senti dir
Digau senyora
Hi vos que sou gran oradora
hi gran legista
Que atlegau tant lo salmista
hi lo tirant
Per questay yostam altercant
digau nos com
Lo deu damor ha nom de nom:
Diga? ho ella
Que del senyor mosen corella
lig los mes dies
Totes les sues pohesies:
Bonchs ha nom gido
No tan malseny sino cupido
Ay per ma fe
Saber legir es molt gran be
sols per aço
Tan ignorant me trobe yo
en tota res
hiu so molt mes quant mes va mes
yon apendre
Laltra respos fareu molt be.
hi? estara

De molt bon ayre en la ma
tan be la ploma
Pero guardau no tingua roma
massa la punta:
Com no sabre yo sis despunta
fer la limar
Yapres sis vol per al daurar
lor nuncay vingua
Alla bon fat tal tesdeuinga
com jau sabeu
Limau limau hi no daureu
sis vol enguany
Hoc laltre jorn dins en lo bany
la hohi dir
Encara quem cuydi morir
de grans rialles
Yaxi contant semblants rondalles
yague alli
Que dix senyores per despi
han hi trames
Com sia aci miçer artes
hi trametrem
Hi segons quens dira farem
yestant axi
Miçer artes hil bon despi
foren venguts
Yans desser se regoneguts
vna digue
Biable sou vos per ma fe
jau deyeu vos

Que ser poria que los dos
ensemps vinguessen
yauent los dit ques assegguessen
ab cortesies
La huna dix senyores mies
qui loy dira
Baxet entrelles deman ma
yaxi la vna
Quentrelles era mes comuna
hi mes brioſa
Mdolt desemboltay gracioſa
gentil parlera
Li dix: Senyor sila partera
volgues testar
Bexar vos hiem rahonar
als dos ab ella
Hi no seria marauella
que sent entrats
Tan fort vos fosseu aferrats
ab ellan noues
Que par que feu contres hi proues
de medicina
Bexau lofici de madrina
per vostra fe
Bires deça vostra merçe
si uol hoir nos
Yab tot que sia atreuirnos
ames que no
Consent lo dret ni vol raho
fer vos venir

BIBLIOTHÈQUE MAZARINE

Tot aço va areseruir
yaxis deu creure
Segons senyor ho poreu veure;
per nostres obres
Puix per avos may foren pobres
de voluntat
Dafeccio ni de bon grat
ni menys damor
Puix tant ne sou merexedor
hins sou deuot
Hauem resolt lo nostre vot
totes en vos
Hi mes auant que puix los dos
que sou açi
Son hun parell vos yen despi
jndiuisible
Que separats es impossible
puguau estar
Perço tambe en lo votar
de nostre plet
Procurador lauem elet
yayi⁹ pregam
Totes ensemps hi⁹ soplicam
siau content
Ab ell ensemps diligentment
voler hoir
Mirar gratar hi descosir
sens molta pausa
Sobre los merits desta causa
que yo⁹ dire

Y ade saber vostra merçe
quels vells jnichs
Esseut mortals vils enemichs
de jouentut
Puix que lo temps a senectut
los ha portat
Y en aquella decrepitat
yedat setena
Volrien ells anostra squena
descarregar
Lo sexuch pes lo qual portar
ells ja no poden
Ibi nou hauran per molt que roden
anostre grat
Perço? hauem senyor cridat
quens consselleu
Nos defenau hins aduoqueu
puix que volem
Y ab tot effecteu seguirem
denunciarlos
Perque pugam fer castigarlos
e sols ago
Que? dich per ara senyor yo
succintament
Es lo punt hon pren fonament
esta fahena
Tostemps parlant no sens esmena
delles hi vostra
Senyor ago per la part nostra
tan be digue

presupose vostra merçe
deliberam
Proseguint totes aquest clam
yesta clamor
Que la deessa de amor
lo jutge sia:
Senyora vostra senyoría
volra dir mes
Senyor puix ho teniu compres
de mes sera:
Entes ho tinch senyora ja
mas satisfent
Al tan cortes rahonament
yab tal estil
Que may semblant ni tan gentil
le hohit yo
Vos dich seuyores ques rahó
siau seruides
Ab los rreballs bens yab les vídes
yab quant hi ha
Hi per ami poch satisfa
tal cortesia
Puix me teniu tal senyoría
quantes sou huy
Que largament podeu de mi
pendrey lançar
Manar tenir hi ordenar
fer hi desfer
Complidament yab tal poder
hi libertat

Com ho consent lautoritat
del que valeu
Hi sols perço yo fien deu
puix fer o pot
Que puix concordes en tal vot
sou hi contentes
No restareu gens descontentes
en res de mi
Ni menys tampoch del bon despi
que açi es
Car ordirem tan bel proçes
hi dayre tal
Que si los vells huy tenen mal
yab gran rabo
Los doblarem la çessio
hi son mal any
Y axi tantost sens molt afany
se apartaren
Hi ordenar ells començaren
per sos capitolls
Hi veureu com segons sos titolls
los magnifiquem.

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

BIBLIOTHEQUE NATIONALE

¶ Soplicacio ala deessa Uenus.

Les vostres leys: quel mon tãt multipliquẽ
Obtemperant: molt excellent princessa
Mes principals: les dones vos sopliquen
Hoien dels vells: que tant les perjudiquen
Lo clam posat: avos alta deessa
Mirant jutgant: nostres justes querelles
Y ls vostres furs: lo com los vells los glosen
Pessant tots tẽps: que fan grãs marauelles
Puix catiuant: per força moltes delles
Lo seu jouent: yedat tendra composen

¶ Benunciacio posada contra los vells per part deles dones.

PRimerament dien hi posen
No sens dolor
Congoxa pena hi tristor
que puix los vells
Son sechs yeruts mes questornells
durs hi tellosos
No deuen ser porfidiosos
ni importuns
Puix los estils hi furs comũs
hi la edat
Los han del tot ja bandejat
de leys damor
Que cascu dells conexedor
deu ser de si

Penssant que son rohin bogi
de mastegar
Esi aço volran negar
prouar entenen.

Segonament que puix defenen
semblants estrems
Sa passio seguint tostemps
desordenada
Mostren tenir molt reprouada
entencio
Penssant matar ab mort furo
la tendre lebre
Volent tenir daurat pesebre
per al rogi
Que prou nos bo per al moli
atirar sachs
Tot ple de vorm hi dalifachs
desparauanys
hi de cucaç hi de mals anys
prou per aells
Esi aço neguen los vells
prouar entenen.

Tercerament que si pretenen
esser volguts
Molt tart se son regoneguts
per lembaraç
Puix ja daquells nengu matraç
no te empenes

Hí puix no poden fer esmenes
en la barata
Mols deu durar tant la regata
en lo comprar
E si aço volran negar
prouar entenen.

Quartament que si ells despenen
be son argent
Puix fan daxo gran fonament
hon fossen tals
De donadors e liberals
vns alexandres
Als seus falcons plens de filandres
hi rebuats
Mols cal tenir encapellats
dauant lo loure
Car de mig morts nos podē moure
yaxi es ver
E siu volran negant saber
prouar entenen.

Quintament que puix tant ofenen
nostre jouent
Que prenen per espedient
en la vellea
Casar ab joue que recrea
segons se diu
Yaxiu legim del rey dauiu
de dos donzelles

Que sent molt vell dormiab elles
per recrear
Mas no per que per angendrar
ell fos ja bo
Si ells nos volen per aço
noy consentim
Ans los diem quey disentim
yes lo per que
Puix no merexen tant de be
car dos estrems
No poden may ligar ensems
ni es raho
E si volran sobre aço
res replicar
Ibi nou volran be atorgar
prouar entenen.

Sisenament puix discouenen
tant yert hi sech
Per fer los perdre tal entech
los desenganen
Quencara que ells les demanen
per molt queu vullen
De libertat aras despullen
de may dir hoch
Car ni la vista ni lo toch
daquells non volen
De siu han fet elles sen dolen
ab gran raho
E sils volran possessio

ells atlegar
Ni res daço volran negar
prouar entenen

Setenament que puix comprenen
tots ells quants son
Que dos vegades en lo mon
esser noy poden
Niu faran may per molt que roden
sien contents
Cercarse tals espedients
per aços mals
Quen temps yedat sien eguals
per que milloz
Sia entrells nostre senyoz
ques vera pau
Per que sent pere ni sent pau
nols departexquen
Car novol deu quelsvells merexquē
joue muller
Esi negar volran lover
prouar entenen.

Huytenament puix que sestenen
en fer rahons
O verament illusions
per aprouar
Que deuen ser dignes damar
yesser amats
Puix los tenim denunciats

per ſos demerits
Sera meſter que tots ſos merits
yrquen alum
hi ſabent çert ans daran fum
que no claroz
Puix que punits ab gran furoz
del tot ſeran
Prou de mals anys lauoz tendran
hi prou que fer
E ſiu volran negant ſaber
prouar entenen.

Mouenament que puix ſoſtenen
tan mala cauſa
Sens molt diſcurs ni larga cauſa
los moſtraran
Hi faç afaç los prouaran
de res damoz
Mengu eſſer mereredoz
de tots quants ſon
Ans dret damoz tots los confon
puix al conuit
Damoz toſtemps a ſon deſpit
lo vell ſacoſta
Hi tots temps va carrega loſta
hi cranquejant
Hi quant lo vent liua manquant
crex lo pantaix
Per hon prou voltes fa carraix
tantoſt lantena

Yaxi forçat mostra carena
o prest trabuca
Car es pijor que or de luca
lo trist del vell
Que nunca te gens amartell
yaxi es ver
E siu volran negant saber
prouar entenen.

Beenament que puix nos venen
los anys apes
Belsvells aquests lo quin te mes
molt menys ne val
Ibi que tant mes li creix lo mal
quant los anys creixen
Yest desauāç ells nol coneixen
ni menys lentenen
Mas pels desigs quen ells reuenen
reben engan
Pensant que tostemps bons estan
hi deus ho sap
Si per desastre alçal cap
son caragol
Tantost esta fet hun būyol
segons lo plech
Yaço per que en guaret sech
tostemps se peixen
E si negant ells nou coneixen
prouar entenen.

Emes auant per que pretenen
esser los fet
Gran prejohi en deseret
de totes elles
Requiren que sin tals querelles
mes volran dir
Hi ajustar ni afegir
ho puguen fer
Hi proseguint com es mester
si proueheixca
Com justament fer se mereixca
yes de justicia
Hi castigant dells la malicia
he culpes grans
Sien aguts a vostres mans
hi ben guardats
Diligentment hi confessats
de tals maleses
Quels nos cõdãpnen les despeses
vostra altesa

¶ Prouisio ala denunciacio.

Puix la deessa hague compresa
la tal clamor
Prouehi prest ab moltamor
fent jntimar
Al altra part hi fer citar
vna per tres
Mostrant zelar molt linteres

daquesta part
Y acap dun poch hi no molt tart
vingue moreno
Que per son mal conexer lageno
hi vol cercar
Lo que no ha mester trobar
ni menys hoir
Ibi tot son fet es escopir
tostemps al cel
Car lo quell pensa esser mel
es bon aceuer
Quem par que sia dal mudeuer
en lo jutjar
Volent tot sol al coll portar
pes que tant pesa.

Biu Moreno ala deessa
Venus com aprocura
dor dels vells.

Demanament: de part de vostralteza
Una per tres: citat me represente
Mas segons tinch: esta causa compresa
Veig yo ma part: per iudicaday lesa
Car del meneig: aquest prou nom contente
Y ab tot que tinch: dels vells largua licencia
Ibi general: hi molt bastant procura
Tostemps parlant: ab digne reuerencia
Soplicar vull: vostra gran excellencia
Que prouehir: me vulla sta scriptura.

Com se pot fer tal desmesura
ni contra fur
Respos despi yo vull segur
dels vells estar
Ans puy tan clar senyora par
yaxi es ver
Ell per los vells tenir poder
hi prou bastant
Mols he mester anar peixcant
ni cercar yo
Perco⁹ requir entren preso
de continent
Car no coneir prou esta gent
vostra altesa
Mols deu esser cosa admesa
fins siastat
Com se pertany ben confessat:
Que es aço
Respos morenoy que fet yo
ni que comes
Que vos majau afer proçes
ni menys nengu
Per defenssar lo be comu:
arau veureu
Respos despi no⁹ enugeu
veureu lo tema
Proseguireu vos lo protema
com vos parra
Bonchs concordem nos descriua;
dix lo moreno

Respos despi siaxi men o
no vull aqueix
Moreno dix que nom coneix
yes gran rongero
Voleu que sia sobreuero
aqueix es bo
Mossenyer donchs rebeu axo
tocau ho be
Ara vejam sius fartare
ni que fareu
Que ben se que nom penjareu:
Bexem rahons
Hoiam vostres confessions
dix lo despi:
Hohiu les donchs que ve? magi
yaxi fon fet
Car prestament se fon retret
avna part
Ahon molt behi deibon art
ell confessa
hi per escrits ell deposa
ab veritat
Sobrel quefon interrogat
lo quey sabe
Molt largament ell ho digue
mal de son grat
Puix que lo joch era forçat

¶ Confessions den
moreno.

Hauent prestat son sagrament
segons que fer solempnament
ses praticat
Respos essent interrogat
Sobrel primer
Edix quen part era molt ver
de alguns vells
Mas quempero ell nos daquells
que de amor
No pugua ser merexedor
per ques molt clar
Ques veu tots jorns molt rebrotar
en ell natura
Hi que trobant bona pastura
son caragol
Ab tot que sia moll bunyol
traura la banya

Sobrel segon ab penastranya
hi responge
Hi atorgant dix com per que
lo vell rogi
No pot menjar lo bon bogi
puix que loy donen
Exes senyores me perdonen
noy hanben vist
Si al malalt ques lo vell trist
hi desmenjat
Noli donau bogi triat
may menjara

Per hon tostemps perillara
la sua vida
Yab hun sospir molt forza mida
dix noy dich mes.

Sobrel tercer dix est proges
segons me par
Clarament pot tot hom mirar
es enueios
Yestrayament malicios
Com sens empenes
No pot seruir bey sens esmenes
ayn mester
Lo bon matraç al ballester
Bes veritat
Lo que damunt esta posat
que no va dret
Mas ja per ço no pert son dret
desser matraç

Sobre lo quart dix aquest laç
me par molt fort
Com per ser vell se te per mort
james negu
Qual ley ho vol ni dret comu
que axi sia
Yo bey atorch questan la via
yen lo cami
Ibi molt pus prop que lo fadri
naturalment

Hi que noy val oz ni argent
ni menys diners
Ans es forçat que los primers
vajen dauant
De molts sospirs acompāyāt
tot lo que deya.

Sobrel cinque dix que be creya
ser veritat
Tot quant alli esta posat
yab gran rahó
Y aquest capitol per res yo
negar nol gose

Sobrel sise dix nom repose
molt en aquest
Per que nom alta lo protest
quelles hi fan
Que siu han fet tan ben faran
altres vegades
Car sistan aragabellades
en no dir och
Hin volen may vista ni toch
recordar san
Menjaran porch hi mudaran
prest de parer.

Sobrel seten dixesser ver
en tots los caps
per que la salsa per als ~~apas~~ naps

mustiq hi vells
Vella deu ser axi com ells
yaxis deu fer
Segons lo boix pendzel mozter
car lo ques clar
Yo nou vull gens pozfidiar
puix ho conech

Sobzel huyten de sech en sech
dix tot lo nege
Mas com veuran lo que desplege
per la part mia
Conexeran sastrologia
esser errada
Com es aço garba ligada
que passe axi
No cregen gens exir de mi
a bon mercat
Que puix que man denunciat
es ja tot fet
Yo fundare tan be mon dzet,
com es mester.

Sobzel noue dix esser ver
de larch alarch
Bes veritat que lo seu arch
es ja molt fluix
Hi si tirant prou voltes cruix
sens capleuar
Tan flach com es basta matar

encara caça
Que si vellea jens la caça
ja per aço
No resta quell nos senta bo
per abe fer
Mes mal que may nengun barber
sarzir pozia.

Sobzel deen dix quey sabia
lo quey coneix
Que pzou mals anys te quinvelleix
masan lo mon
Car be coneix que quants vells son
ensemps ab ell
Son molt millors per aconssell
que per abzega
Pero que tot quant damunt nega
ho pzouarra.

Essent apunt ja lescriua
yaparellat
Puix fon del tot be confessat
yauien fet
Ab compliment tot son pertret
hi son lauoz
Li dix donas capleuadoz
ala persona.

BIBLIOTHEQUE MAZARINE

Com Johan Moreno porta ffermãsas

Puix altercat: hagueren vna stona
Sobre lo punt: de pendrel o deixarlo
Ab tot quel fur: nou atorga niu dona
Puix que la part: nostaua molt fellona
Li consenti: deguessen capllcuarlo
yaxi cobra: moreno lesperança
Que ja del tot: mig perduda lauia
Hi demostrant: dels vells la gran puxança
Ho volgue dar: vna sola fermança
Ans ne portà: vna gran letania.

Ademostrar quell ne tenia
moltes hi prou
yab molt bon dret franques al hou
hi molt segures
Hi sens empaig netes hi pures
sens reçelar
Les hi deguessen refusar
yestant axi
Li dix tantost lo bon despi
e donchs que feu
Hon es aço que vos dieu
haiam fermançes
Vejam aquestes grans puxançes
que vos mostrau
Respos moreno esperau
que yoy hire
Hi mes de mil ne portare

de continent
yauent ~~Yabe~~ prestat bon sagrament
hi homenatge
Ell ana fer son presonatge
partint dalli
Que altrament may lo despi
loy atorga
Mas poch apres tantost torna
ab gran furor
Que paregue fos caçador
que ve de caça
Que despeats porta la traça
jnfinits goços
O par que fos la ferma moços
ab lo basto
Portant de tras gran professo
dallesiats
De mavestits hi destraçats
hi desonests
Yalmenys veureu si son aquests
semblants aells
Que son donats per part delsvells
hi homens proms
Dels quals fermanses son los noms
Johan pantaix
Ple de mil anys marti carcaix
no fre panssit
Jaume ruat. guilem podrit
perot ysagre
Mossen sospir. miçer puagre

don ramon fleuma
En matheu ſech nalfonſo reuma
meſtre rugall
Moſſen rouell miçergargall
en lorenç tos
Moſſen jamech en pipitos
miçer la guanya
Moſſen humor.vicent migranya
andreu moxell
Gaſpar eſtopa.don fluxell
Miçer poſtema
Antonj brach.meſtre quarema
felip ſardina
Miçer exut.coſme ranyina
yen amargos
Gamia grony.miquel çelos
meſtre triſtany
Moſſen adzar.domingo cany
tomas corcat
Bernat tramſſit.aloy podat
nagoſti fluix
Jordi no puch:lois arruix
yaltres molts mes
Los quals venint ades ades
ſi ajuſtauen
Que poch apoch hi arribauen
darres venint
Yaxil notari ſcriuint
hi tocant lacte
Fermaren tots en lo contracte

com sacostuma
Y apres dauer donat tal suma
de compāyons
Passant entrells moltes rahons
ell presenta
Una scriptura que dona
al secretari
Fent hi posar son calandari
de continent

¶ Escriptura posada
per part dels vells.

Constituhit personalment
Benant vos alta yexcellent
Venus deessa
Johan moreno qui confessa
esser donat
Per part dels vells ab veritat
procurador
Emparador hi defensor
dela vellea
Posa e diu quen ells recrea
lo desig tant
Que sils anaua aumentant
tant lo poder
Jnçessantment fer hi desser
no cessarien
Pero per quant prou no refien
de ses ahines

Uolen cercar viandes fines
hi delicades
E que per ço sis son clamades
daquells les dones
Ab prou rahons viues hi bones
yautoritats
Clar mostraran que tots amats
hi ben volguts
Deuen esser hi molt tenguts
en reuerencia
Pero per quant vostra excellencia
sa euocat
Aquesta causa hi tirat
dela cort nostra
Tots soplicam lalteza vostra ;
vulla derir
Yensemps ab vos pendrey tenir
ala rahó
Quen causa tal sial bordo
ensemps ab vos
Que puix siau vosaltres dos
contents serem
Yatot hon dret nos sotsmetrem
avostre fur
Puix que sabreu dexant la flor
collir lo fruyt
Yab tot que diguen esser buyt
lo caragol
Bel vell tenint plech de bunyol
per ço no resta

No sia gall puix que te cresta
tan be vermella
Y also de nostra caramella
ballar nos puga
Car si la pell es de tartuga
vn poch ruada
Atot ventrell fruyta saunada
mes aprofita
hi si Hi tan prest lo gust no excita
per no ser tendra
Ja per aço no es dit çendra
negu daquells
Car los draps fins per esser vells
nengu nols lança
E que si no rompen be lança
en semblants juntes
Ja per aço de correr puntes
priuar nos deuen
E que si ells al temps ques çeuen
sobre lo loure
Dassa laugers nos solen moure
nos maravella
Car per ser molt closa la sella
al encontrar
Porien per molt reuessar
rompre sl arçons
Hi per aço los esperons
donen fluxets
Hi que tan be sils se? luquets
donen gran fum

Primer que no encenguen lum
ni molt gran flama
Hi que per ço qualseuol dama
tant los desdeya
Mols leua que la secha lenya
no valga mes
Que no la vert que no val res
nis pot encendre
E que si tart se solen pendre
en la fahena
Tan be la fan bey sens esmena
tan treballant
Que fan venir dolça brollant
laygua de luny
Car dela let qui millor muny
molt mes ne trau
E que tan be tanquen ab clau
tots los secrets
lo que no fan los jouenets
quen layre van
Hi que huy dels tals com sestan
los vells falcons
Faran dells tals relacions
sils,deixen tralla
Que be veuran no mengen palla
si no ciuada
Mas per que mes examinada
e discutida
Siasta causa hi dicernida
requer demana

Vuostralteſa don emana
noſtra juſticia
Per apagar la gran malicia
daqueſta gent
Per que millor lo fonament
ſen puguaveure
Segons molt clar o farem creure
yab gran rahó
Mos façau aſignacio
de aduocats
Los quals ſeran prest ajuſtats
puix ho maneu
Vi la rahó tan be laureu
tantoſt açi
Requer tan be quel bon deſpi
ſia tantoſt
Prest ſotaſcrit puix he reſpoſt
hi es rahó
Ala pena ditalio:
yacaminant
Apoch apoch jrem auant
com fer ſe dega
Vi de juſticia nos denega
may anengu
Requirint ne pel be comu
carta publica

Prouiſio ala
damunt dita ſcri
ptura.

Yaxi segons com se pratica
fon acceptada
E prouehida yentimada
al altra part
Manant lo jutge no fos tart
al escriua
Bonar trellat sil ne volra
despi hauer
Lo qual respos nol he mester
vinga rahó
Siam en la cotlacio
que molt me plau
Moreno dix donchs esperau
que yoy hire
Yensemps ab mi la portare
si la sabia
Anar cercant fins en ongria
on anglaterra

¶ Parla Moreno ab la rahó.

Tan secament: me donen mortal guerra
Les dones huy: volent ab mi contendre
Ihi segons quant: me corren fort la terra
Perduda ja: del tot tinch ma desferra
Si tu rahó: ma part no volls defendre
Les quals estan: ab los vells molt de punta
Yo procurant: la part dells hi la mia
Puix ton engeny: sobre tots se remunta

Te volgut dar al jutge per adjunta
Puix be jutgant: tot hom te pren per guia:

Perçot soplich per cortesia
vulles venir
Ab mi alla per aclarir
aquesta causa
Y aço com mes ab curta pausa
fer se pora
Un boçi mes: que cent valdra
en altra hora
E puix sens tu se desafora
tot nostre be
Te prech senyora per merçe
que not detingues
Mas que tantost ab mi ten vingues
quel jutgesta
Ab la ballesta en la ma
hi ja parada
Per questa causa ses portada
molt soptadet
Baxo del joch dalamanyet
hi tras canto
E per aço senyora yo
tinch tanta pressa
Per que damor es la deessa
lo jutge nostre
E yo tinch por que nos demostre
molt parcial
Y que nons pose lo dogal

ab rahons bones
Que ja sabeu dones ab dones. 75
hi tals com ella
Vi maiorment per tal querella
que basten fer:
Dix la rahó posat primer
vot seguire
Quen aqueix loch yo noy sabre
anar sens guia:
Y axi los dos feren sa via
hi son cami
Vi quant abduys foren alli
fent los fer loch
Rahó passa son poch apoch
al setial
Hon la deessan tribunal
aseyta estaua:
Odreno quant veu sacostaua
yera sahó:
Senyora dix es la rahó
nostra padrina

Diu la rahó al a deessa Venus.

Compassio me fa esser vehina
y entrar en part: hon may tingui posada
Aues tan gran cort: molt excellent reyna
hon res de meu: siy sopa no si dina
hi per com par: quey estich manleuada
Venus respos: ab cara molt contenta

Yaffable gest: siau vos ben venguda
Car be qui sou: vostre gest representa
Yatorgueus yo: quem sou de luny parenta
Segons lo poch: queus tenim coneguda

Yaprés dauer la de tenguda
ab tals rahons
Puix que del tot tots los grahons
hague muntat
Seure la feu al seu costat
hi rahonant
La vnab altran lentre tant
tot hom callaua
Si no moreno quesforçaua
la sua part
Questaua ja pena del quart
ab molta por
Pero sforçant hi fent bon cor
dix ques de fer
Dire per miçer sabater
mon aduocat:
Ja volria fosseu tornat ~~tornat~~
respos despi
Que yo nostich per aldre açi
su per axo
Respos moreno jay vaig yo
anau pel vostre:
No cureu vos senyer del nostre
que jay sera
Que yo promet noy fallira

ans com torneu
Aci crech yo quel trobareu:
yaxi trames
A fer venir miçer artes
despi tan be
Pero moreno quant vingue
tot sol torna:
Yaxi despi li demana
doncbs ques estat
No ve lo vostre aduocat
dix laltre no
Quen fets delanquisicio
esta retret
Pero tantost que aia fet
ell seraci:
Bo es axo respos despi
com quin mal es
Tam poch noy es miçer artes
queus cal rallar
Tan bel hauriem desperar:
yaxi parlant
Moreno y ell hi mosquejant
los aduocats
Foren alli tots arribats
per disputar
Yaxi veureu al rastellar
qual dells del lli
Wapres lastopa o lo bri
ni menys larista.

la reyna veny e la raho

Coses hia: quens paren ala vista
Promtament be: lenyora molt illustre
Com la paret: podrida vella y trista
Quens sembla tal: de vista com de lista
Quant reparant: nes passat lo palustre
Dels vells aquests: vell es lo de defora
Vell lo dedins: en vellit per vellea
y en vellits vells: velleals desafora
Per vells velluts: lenuellit cor los plora
Com dells per vells: lo vell temps na sarzea

Sols lo desig quen ells recrea
jouesta huy
Molt mes que may hi tan fadrí
que si pintar
Algul volgues hi blasonar
creu questaria
Bins en lo breç oquel tendria
al braç la dida
Car puix no te edat complida
dacis segueix
Que may lo vell prou se coneix
ni salimita
Ni lo temps vell li aprofita
ni lo nouell
Ans pel desig tot li par bell
hi profitos

Ihi sil rugall pantaix ni tos
lo desengana
Ploral desig hi creix la gana
hi puix que crida
lo vell qui es del desig'dida
vol lo complaure
E sols per ço se deuen raure
hi anutlar
Besser del tot yadnichilar
dells tals estremps
Car tots aquells quels dexal temps
hi ja nols vol
Ab lo garbell peixquen lo sol
sil temps segueixen
Bõchs puix los vells ges nos conexē
forçat sera
Quels alarguem donant la ma
per aguiarlos
Pero si vull desanganarlos
no men creuran
Ans crech'que poch magrahiran
tot quant fare
Peron moreno per ma fe
per ques discret
Al menys crech yo algun poquet
ho metran comte
Ihiu leuara daquell besconte
mes general
Procurador hi principal
man dit quey es

Ihi fins açi ho ha defes
hi be portat
Si tan be nix son aduocat
bonals dira
E doncbs vejam hon se refa
lo fet dels veils
En que voleu la part daquells
corroborar
Lascus tengut de desigar
naturalment
Assi mateix honestament
be hi no mal
Aquest desig es natural
dicte que si
Mas deus voler tu per ami
allo mateix
Que per atu sensse perpleix
hauer voldries
Ihi tals desigs van per les vies
de caritat
Doncbs per quel vell podrit ruat
no pot pensar
Que del mal grat discobre clar
lo testimoni
Doncbs que direm del matrimoni
aquistal punt:
Quem voleu dir o duo sunt
in carne vna
Aquesta ley es molt comuna
per atot hom

E siti

Com se pot fer quel home prom
canssat dafanys
Ab la donzella de quinz anys
pugua venir se
Ni que los dos puguen vnir se
en nengun temps
Essent ells dos los dos estrems
vols ne raho
ynna gentil conclusio
clara y molt bella:
Tu essent vell: no vols la vella
ans defogint
Tramaut cercant tostemps texint
la joue çerques
Ab tu mateix me par alterques
çercant ton mal
yesta raho es natural
yentendres dexa
Car la dolor desi matexa
la fa çercar
Jncessantment lo rany hinar
hi lo diuis
Per que puix: quod tibi non vis
tu fas en ella
Tostemps porab justa querella
cercar remor
Que si vergonya o temor
ambos adjunxit
Lauors lo que deus coniunxit
se dessa prest

Car mostren vos aquell protest com son dedat
Ab quen secret han protestar dins en son cor
Hi puix que veu no son dun for loficial
Per escusar etrells mes mal pren ne paraula
Y axils parteix alit y taula e mes auant
Quem podeu dir vos replicant sobre aço
La joue vull mosenyer yo per procrear
Car manans deu multiplicar sobre la terra.
En eix ganchet sol se'aferra lo fet dels vells
E per ço dich no fa per ells semblant fahena
Car puix tantost mostren carena en mar bonança
No poden may portar la dança seguint lo so
Per çols desdeya de tal so la joue tendra
Car no es bo prengua la çendra tantes vegades
Estant tot lany axi debades dins hun conclaui

Tancada tostemps ab son aui
donchs lengendrar
Per arals vells dexen lestar
car be yaura
Qui millor quells hi donara
molt bon recapte
Hi no hauran viure dacapte
axi com ells
Vençara que james dels vells
case nengu
Ja per axo lo be comu
tant no perilla
Que lo cassar se parey filla
ad metres dega
E veus donchs com als vells se nega
tot lo que posen
E donchs digau los que reposen
com ja es dit.
Sils fills dels vells: fills de despit
hi de mitat
Se poden dir ab veritat
per luna part.
Per que tostemps dun bocis fart
tantost lo pare
Hi de gran fam la trista mare
resta mig morta
Ve donchs per q̃ gens nos cõporta
sien dadmetre
Quescassament per acometre
valen mealla

Per que maynāt tostemps deualla
senectus ista
Haueu legit be lo salmista
veureu que diu
Forsa quescur gens ho escriu
ni sis coneix
Yal joue vell com malaheix
quia afflictus
Dicit ꝙ puer maledictus
centum annorum
Hi mes auant: beati quorum
remisse sunt
Si be nostan en aquest punt
los vells aquests,
Per que nou diu dels desonests
axi com ells
Perço tam poch se diu daquells
tecta peccata
Secūduz Segun acta ⁊ probata
per los escrits
Per ells posats e damunt dits
hi atlegats
Per quen aço jay fom estats
altres vegades
Hi nan rebut prou sofrenades
sobre aço
Per ço no vull esser molt yo
ara prolix
Noꝰ recordau per ells se dix
non ambulabunt

Et manus habent ⁊ non palpabunt
escassament
Car per tenir poch fonament
ja daquest mon
Los homens vells ydoles son
mas no de colre
Que nons degã daquells tots dolre
yo noy ho negue
Pero boçi ab quels ofegue
nos vull donar
Nim fara may negu lohar
tal sen raho
Segueixquen donchs lo penjo
dels bons doctors
Veureu de que mereredors
aquells los fan
Ibi no rebent tan gran engan
faran lo que
Per rahoy dret fer los coue
legiu terençi
Veureu en quant'tendran silençi
mirau legidi
Noy oblid eu tan poch louidi
darte amandi
Yalli veureu quin sucrecandi
ya per aells
De bons doctors cent mil parells
ne portaria
Pero james acabaria
de atlegar

Perço noy vull altri portar
si no barbaça
En aquell pas hon embaraça
tot vostre fet
Puix que tot sol te prou pertret
per atot quant
Dir me volra ben alleguant
tant'com pora
O negranueja com nos fa
perdrel johi
E perço dix dauit axi
quando respexit
Cum in honore esset non intellexit
yacomparat
Als animals bruts es estat
yaxi com ells
Yaxis pot dir tambe daquells
ab gran justicia
Quid gloriaris in malicia
puix que no pots
Conserual mēys daquells tres vots
en tu la hu
Puix que per ley y dret comu
lo mon te dexa
Posat dauant aquella rexa
dela raho
Yal que dius hoc diras deno
sit vols conexer
Com se pot fer pugues merexer
car diu dauit

Com ja damunt es estat dit
de aquells vells
Que son als trenta cinch parells
Labor ⁊ dolor
Absit senyora tantus error
que vostra altesa
Ofena tant la gentilesa
destes senyores
Que sobre tan velles penyores
hi tan arnades
Tan espletades yesquimades
hi derrohides
Deguen prestar ses tristes vides
ab tal afany
Cent per cent non es bol guany
de tals esmerços
Segons daqlls los quarts yls terços
son diferents
Mirau com pot nengu sens dents
mastegar faues
Quins bauosalls per atals baues
son les donzelles
Prenguen de sopes escudelles
hi grans de pebre
Hoy cal posar enlo pesebre
del vell cinada
Puix la desdiu cada vegada
hiy diu de no
Dau li alfaç o bon sego
puix es prouat

Quel vell posat en tal edat
est imperfectus
O maledicta ista senectus
et miserabilis
Est apetitus insaciabilis
com del auar
Tots temps te fam hi vol menjar,
hi no mastega
Bau li solssits dauli que bega
feu li picats
Sien duymes desenganats
publicament
Puix que senyalen ala gent
esse audaçes
Et dico vobis sunt pertinaces
sine potencia
Et sunt finales in penitencia
yad quemlibet forum
Sepulcrum patens guttur eorum
7 sic decepti
Et in peccatis esse concepti
vere videntur
Que donchs speren, Quid intuētur
puix non vtuntur
Lampades sue iam extinguntur
hi totes cruxen
Layguayroman dōchs ques arruxē
puix lolils fall
No fa per ells res de treball
car lo bon peix

yl bon boçi aquil mereix
le deu donar
yaxi puix donchs se mostra clar
nostra justicia
La desfrenada y vil malicia
daquesta gent
Puix natural rahou consent
vos soplicam
Que ben mirat lo nostre clam
hi declareu
Que puix som çerts hi mirareu
ab diligencia
Ja no volem vostra excellencia
mes det enir
Uns darem loch siy volra dir
res laltra part
Per que jans par que sia tart
Hi sen valdia.

¶ Satisfa miçer Cabater
aduocat per part dels vells

Aquell conuit: per qual se vulla via
Quen lo millor: lo ques mester hi manca
Crech per ami: no fer lo mes valdria
Quen tot dinar si bo voleu que sia
Aldre si vol: que no toualla blanca
Dich ho perço: puix es mia la tanda
Quem per de mes: voler parar les taules
Si los bocins: voleu dar fil per randa

Car lo qui pren: ab pinçes la vianda
En taula por: menjant contar prou faules

Puix nostre plet nostan paraules
alta senyora
Lo que ami mes mentrenyora
en aquest fet
Es que la part vol fer pertret
de filateries
Mas puix no son estes materies
per atot hom
Ans de molts anys mostrarem com
se deu entendre
yaço sera mes que defendre
la part dels vells
Car nosta en blassemar dells
ne dir ne mal
Que puix la plaçans es egual
yaxis deu creure
Avostralteza fare veure
lo que rahone
La qual soplique me perdone
que dir ho he
Les dones huy sobre ma fe
per vos ser dona
Pensse tenir sa part molt bona
hi molt segura
Empero ami mes masegura
la bona causa

Per hon tots crem que sensse pausa
dexant apart
Totes fauors sens altresguart
sera son dret
Acadascu molt clar hi net
prest atorgat
E si per co? he soplicat
que la raho
Per part de tots sial guio
ab vostralteza
Non deu restar en res ofesa
vostrexcellencia
Ans ab deguda reuerencia
tostemps parlant
Puix aquest fet nos toca tant
com se pot dir
Mons ho deueu amal tenir
hauer ho fet
Y axi entrant en aquest fet
sobrel posat
Per laltra part hi atlegat
contra los vells
Quem par que sien reconssells
molt fora temps
Voler negar los dos ensemps
no poder ser
Units de grat ni dun voler
per les rahons
Ques poden dir illusions

Falsses hi fictes
Puix venen tant contrals edictes
hi manaments
Contra les leys hi documents
que mana deu
Car lo proisme com sabeu
deu ser amat
Tengut volgut hi estimat
quant hom mateix
E veus de hon se jnfereix
lo que vull dir
Per ço⁹ ho vull mes aclarir:
que dieu vos
Ho diferexen molt los dos
enla edat:
Penssant la joue ques estat
ell tal com ella
Segualara semblant querella
que vos mesclau
Yaxi tendran repos hi pau
Et inde quid
Quella al temps de son marit
plegar voldria
Donchs qual raho als vells desuia
amats no sien
Ni del jouent quals tant confien
esser segurs
Desser exemps de leys hi furs
de velledat

Nin quin ha may assegurat
ni preseruada
Durant lo temps sia guardada
ista iuuentus
Duix com los vells. Non est inuent9
similis illis
q si videntur suis capillis
albo colore
Et propter hoc digni honore
patres dicuntur
Bonchs que vol dir. non couenuntur
hi res no valen
In omni loco: tots segualen
molt dignament
Ab la saunat hi vert jouent
Que dieu mes
Sumant per orde lo proçes
non habent dentes
Et propter hoc sunt impotentes
digau mosenyer
En queus voleu vos ara strenyer
sobraquest pas
Quen fa la part vn molt gran cas
quey podeu dir
Si no voler ne jnferir
segons mostrau
Que sense dents no pot la clau
obrir lo pany:
Hi quants sen troben entre lany

de bons manyans
Que per esser sobrils de mans
ab prou ganchets
Obren molts panys que son estrets
hi be tancats:
Quencara quentren doblegats
yapoch apoch
Sensse cuytar se fan son joch
hi son lauor
Hi per allo es molt millor
tinguen lo tempre
Algun poquet fet al destempre
que massa fort
Per que sin contra o remort
en la moleta
hon qualque guarda molt retreta
no romp mas presta
Mas si lo pany es de ballesta
tantost hi obre
Bōchs no? cal dir quel vell es pobre
despedients
Puix sab ginyar sos esturments
cercant remey
Bonchs que fal cas aquexa ley
non abulabunt
Quencara que semper clamabunt
gutture suo
Estant tots temps in simul duo
be sauendran

Que yous ofir noy cridaran
negun vehi
Voleu ho veure de fin fi
lo que yous dich
Mirau aquell doctor antich
quomodo tute
Tulli ha scrit de Inuectute
excellentment
Mirau tan be com lignocent
ho passa lis
En lo paraf terçer. Si quis
hi mes auant
La hon se va mes alargant
parafo. Quantum.
Septima lex. si 7 in tantum
q seniores
Ad consulendum sunt meliores
hi va molt saldo
Segons ho proua lo gran baldo
hi johan dimola
Ibi lalexandre tan be dimola
com ho conferma
Hoc que lo bartol nou referma
singularment
Com ni per hon han fonament
ea que dixi
Et semper mecum sunt afixi
in causa ista
Aliud est que nol salmista

lo que vous dich
Com lo trobau vos enemich
dela rahó
Al vell que vol fermar bordó
per poz de caure
Lo que hoiu nous deu molt plaure
segons me par
Com me sabzeu vos desligar
estes rahons
Ab lo fraecisc̃us de mayrons
non que jam vidi
Nou fareu donchs ab lo ouidi
per bona fe
Ques mes lo punt estrenyere
que nous penssau
Regonexeu que diu sent pau
ad filipenses
Hi mandous prou passar defenses
tant com volreu
Yen leuangeli sent matheu
quey ha scrit
Nous done yo sucre candit
si no molt fi
Pero legiu sent agosti
amoze mei
En lo de ciuitate dei
veureu que diu
Bel home vell ni quen escriu
ques lo pus fozt

Que nunca mor fins tãt ques mort
gafau aço
Per que vejau si pert lo so
ni la mesura
Legiu lo sent bonauentura
doctor sobtil
Ab altres prou mes de cent mil
del flors sanctorum
Bonchs nos açol: beatí quorum
quem atlegau
Mí menys seran si bey penssau
quinqz laudates
Guardau que bey darem çabates
avostres peus
Legiu en lo dels macabeus
veureu la proua
Mirau en la dígesta noua
condice plusq̃
Prima secunde termíno nusq̃
septima coma
Et lodouícus tan be de roma
quomodo dícit
Si debet esse lo vell sotlícit
ni que deu fer
Quomodocunqz puir te poder
facite nobis
Postea ante sicut pro vobis
qui si tales
Etiam semper sumus equales
e donchs hou hou

Miçer artes paruos que cou
la mia salssa
Guardau que ley ni glosa falssa
nom fara nosa
Glosau me vos aquesta glosa
sicut scripsi
Yo crech sera lapocalipsi
pro aliquibus
Donchs conexeu est iste cibus
bonus ad gustum
Sed vtrum sit justum jniustum
noy dich yo res
Mas resumint be lo proçes
que haueu dit
Los fills dels vells fills de despit
o male dictum
A seculo non est auditum
tale obprobrium
Contra preceptum ⁊ matrimonium
ꝙ propter hoc
Dimittet homo poch apoch
patrem ⁊ matrem
Et consequenter dimittet fratrem
et hec dimissa
Qui ab cunyats entra en missa
sen hix asoles
E donchs queus par destes resoles
mosenyer meu
Teniu hi res quey repliqueu
sobre aço

Poria? dir ara vos yo
quid intuentur
Et habent os ⁊ non loquentur
yo crech que sí
Que ben mirat quant fins açi
he yo portat
Vdit prouat hi atlegat
molt clar se mostra
Esser en tot molt la part nostra
corroborada
Y puix que tant resta prouada
noy vull dir mes
Que yom conech questich ençes
en atlegar
Pero per mes no fatigar
vostrexcellencia
Sols la soplich quen la sentencia
aquesta gent
Coneguen be lo fonament
de la malicia
Essent molt prest nostra justicia
desempachada

¶ Lo rahonament
de Moreno ab son
aduocat.

Puix son del tot: la causa disputada
Molt largament: en tan belandiencia

Presents les parts: asignaren jornada
Los jutges dos: per adar la porrada
En lendema: hi poblicar sentencia
Y axi tot hom: acasa sen tornaua
Puix ague fet: cascu lo per quey era
Mil bon johan: que molt content restaua
Son aduocat: tan be sacompanyaua
Parlant ab ell: axi per la carrera.

Bem so altat de la manera
del vostre dir
Com vos he vist tant embotir
hi atlegar
Fer hi desser yapropiar
excellentment
Hi satisser molt finament
quen se de deu
Maior renom que vos nous creu
haueu ganyat
Mas vos no ues restar parat
miçer artes
Quant ell hohi que li digues
e donchs hou hou
Mossenyer meu par vos que cou:
que barba pits
Posa tantost als vostres crits:
hi lo despi
Ferma los vlls lauors en mi
molt alterat

Respos lauors son aduocat
o fidem dei
No conexeu vos corpus mei
aqueixa gent
Quen lo seu dir fan fonament
de barzumbales
hi tot son fet es abrialles
fundar son dret
Ara veuran siy ha pertret
per aobrar
Nom so volgut tant alargar
yo com podia
Que mes doctors mostrar volia
yab rahons fines
Les decretals hi clementines
hi la gran suma
Angel daretzo rafel cuma
hi lalbert gran
Yel codi hi landres johan
Sabeu de que
Moreno dix sobre ma fe
me so spantat
Com en hun loch tan senyalat
yen tan gran plaça
Noy hatlegat si no barboça
miçer artes
Laltre respon com an lo pres
de improuis
Yaxi tot hom sen es be ris

que beu he vist
Per çoy so yo vengut preuist
hi ben armat
Pero mirau que replicat
gens no mi ha
Bema veureu quin estara
al poblicar
Car no podem si no guanyar
per nostra part
Mas com hauem tengut bon art
beu deya yo
Que si raho fos en aço
per la part nostra
Seria be com clar se mostra
lo joch egual
Sabeu per que? fiu yo senyal
quant disputaueu
Moreno dix vos noy miraueu
quē atlegar
Rahos deya de rahonar
ab la deessa
Prenent plaer enla gran pressa
que vos tenieu
Com tan espessos enbotieu
axils doctors
Que per ma fe los miradors
quants ni hauia
Ab gran plaer hi alegria
vos escoltauen

Yaxi rallant ells sen anauen
tent son camí
Mas lescriua tantost allí
per manament
Dels jutges molt diligentment
ell replega
Los actes tots hils ordena
segons deuia
Yaxi anant sen dreta via
ell los porta
Als jutges prest hils presenta
tots los contractes.

La altercacio de Ve-
nus ab la rahó.

LAxi les dos: examinant los actes
Rogonexent: los papers yescriptures
Passant rahons: entrelles hi grans tractes
Res nō poguem: presumir dels seÿ pactes
Los miradors: si no per coniectures
Rahoscoltant: tapauas les orelles
Venus parlant: rahó restaua muda
May negun mot: poguem cōpendre delles
Fins que rahó: dix arrunçant les çelles
Segons axo: per hac hi so venguda.

Podeu ser vos de mes tenguda
dix la deessa

Si no jutgar segons confessa 90
la part matexa
Que lo queus dich entendres dexa
si bey mirau
Que lo millor vos oblidau
mirau hi be
Moveu que diu sobrel cinque
veniu açi
Mirau aço siau ab mi
per vida vostra
Que ver açi com clar se mostra
sens ficcio
Girau ala confessio,
sobrel seten
Y alli veureu com se defen
osi sacusa
Y al menys veureu si es escusa
que yo hi done
Bonchs nou digau que bem adone
del quem dieu
Mas si compendre vos voleu
be tots los caps
Mirau que diu sobre los naps
mustius hi vells
Sius par que sien reconsells
avos odeix
Passau nels vlls legiu aqueix
de larch alarch
Mirau que diu tan be del arch

dix la rahó
Mas ell ho diu del seu rotlo
que surt molt fluix
Pero que ab tot quencara cruix
se troba be:
Yaxo? dich yo trista tan be
dix la deessa
Hou entengau ala reuessa
quell mostra clar
Questa huy per apelear
millor quels altres
Hi ve? açi per hon nosaltres
tenim prou lum
Per aclarir tot aquest fum
molt prestament
Per que podem lo argument
fer apus fort
Per que si ell estant mig mort
se te per tal
Hi creu que mes quels altres val
per al mester
Es clar senyal del poch poder
quels altres tenen
Hi tots los caps hon se defenen
no munten res
Car tot lo punt daquest proces
en açosta:
Dix la rahó ab vos so ja
pero nom par

Axils deguam del tot priuar
ab tals vitranges
Enterrogem ne les fermanges
quens han donat
Per que molt mes examinat
si aquest fet
yauent hi fet tot lo pertret
que fer podem
Des sanament declararem
Voleu ho vos
Contenta so yaxi les dos
feren venir
Tantost alli per aclarir
la questio
Lois eunuch yantremolo
ya miger moix
Mossen moquita:yen coix coix
queren estats
Los que darrers eren plegats
al ajustar los
Hi començant hanterrogar los
degueren ells
Esperarem senyora quells
que venen ara
Mons hi cal fer tant gara gara
dix la rahó
Que de ma part contenta so
que quatreu sinch
Sobre lo dupte que yo tinch
hi vull saber

Mi vulen dir lo seu parer
yaxils digue
Digam me doncbs per vostra fe
los vells aquests
Quant als convits damor requests
son convidats
Dexau los delacompāyats
vosaltres may:
Respos tantost en johan glay
val deu senyora
Ust la coat quant los honora
degudament
Hora ni punt ni hun moment
may los dexam
Mincara que fer ho vullam
nou podem fer
Ni menys estan nostre poder
perdrels may dull
Mo es doncbs mes lo que vull
per ara veure
Dix la rabo ara vull creure
lo quem dieu:
Venus respos: gracia deu
queu veureu clar
Y axils ne feren prest tornar
per son cami
Y sent venir tantost alli
al escriua
Mordenar se comença
prest la sentencia

yl jorn ~~ab res~~ apres quen laudiencia
ja sajustauen
Ab duys les parts que desigauen
veuren la fi
Foren tantost de bon mati
alli presents
Hils jutges essent diligents
en espaxar
Ans que deguessen poblicar
examinant
Hi relegint hi comprouant
ab diligencia
Regonegueren la sentencia
les dos ensems
Tenint gran ansia tostems
hi gran reçel
Que no fos fet anengu pel
de jniusticia.

BIBLIOTHÈQUE MAZARINE

Tout
guyet
amor
Jehan
Cabro

la dessa venus · e la Raho ·

Si viell just: lo ceptre de justicia
Quãt juitament: jutgãt se administra
Per egualar: hi temprar la malicia
Castigals mals: refrena la cobdicia
y a viure be: a tot hom asinistra
Perço mirant: daquella la figura
En luna ma: li vem portar laspasa
y en laltra pes: senyalant la mesura
y axi passant: huy della gran fretura
Tot hom la vol: pero no per sa casa.

Car tant com mes los mals abraza
hi be castiga
Tant la te mes per enemiga
y abominable
Lo qui de res se sent culpable
pero no resta
Que les restants virtuts en esta
tan solament
No tinguen totes fonament
puix que sens ella
Poder obrar es marauella
may res de be
Aquesta es la que soste
lo be comu
Aquesta fa que cadascu
viu molt content
Si te bon seny en lestament

questa posat
Aquestans fa la veritat
clarament veure
Aquestans fa los duptes creure
hi aclarir
Aquestans fa be dicernir
yexaminar
Tornar aloch hi areglar
lo ques mal fet
Aquestans fa cercar lendret
de totes coses
Baquesta parlen en ses gloses
tots los doctors
Aquestans fa merexedors
de gran renom
Aquestans fa hins mostra com
veure deuem
Perço nosaltres entenem
en egualar
Pacificar hi limitar
hi aclarir
Yenconcordar hi auenir
los clams posats
Contrals damunt denunciats
pares antichs
Los quals troban ser enemichs
de simatexos
Puix que portant al coll tants fexos
de sobrats anys
Volen donar dels seus afanys

part atot hom
Per erço nosaltres mostrant com
estfet esta
Hauent esguar que cascu fa
lo que pot fer
Hi nol que vol puix lo poder
atots no basta
Vist que tenim en mans la pasta
libertament
Per amirar molt amplament
hi molt bastant
Per les dos parts tot ço equant
ses pogut dir
Prouar loar hi encarir
hi praticar
Hoc hi negar hi comprouar
ab rahons bones
Axi per la part dels dones
com per part dells
E vist que ja los cascauells
tenen pansits
E vist questan tostemps hunits
molt de ventrell
E vist que son sensse rouell
daquells los houg
E vist que mes no les nous
fan la remor
E vist quen ells fall la calor
ja natural
E vist que dells ja lo perpal

estas granat
Eja nos bo per fer sozat
puix noy hazer
Uist que los vells han menester
doble stipendi
Hi tantost dien je me rendi
mas no de poz
Si no que mes nols bastalcoz
ni la virtut
Uist que tostemps ab la salut
estan en luyta
Uist que sonint sols dela fruyta
senfiten prest
Uist que si tiren mal de sest
pijoz de vol
Uist que daquells esta jal sol
molt alta posta
Uist que lo vell te la resposta
millor quels fets
Uist que del tot estan desfets
hi clipssats
Uist que jals han desenganats
hi ells noy creben
Uist que parlant damor recreben
ab molt plaer
Puix del passat lull hi broquer
sols los roman
Mas nos adonen del engan
quel cuch del vell
Quant vol filar ofer capell

tantost penja
Ibi que james la fulla menja
ben mastegada
Vist que tostemps estan boçada
la suayguera
Ibi que tostemps la sangonera
tenen malalta
Vist que tan be tostemps fan falta
al clourel joch
Vist que daquells may lo seu roch
val per peo
E vist que dells lo brau leo
es gatoli
Quencara que volent dirsi
mene la cua
Al primer salt tantost rebua
hi diu no pus
Vist que tan be al primer sus
se troba mat
Car may esta encubertat
puix nos pot moure
E vist que quant se trobal cloure
fa mal profit
Car tot ofa ason despit
hi mal son grat
Vist quentra tostemps doblegat
son caragol
Yes ja prouat esser bunyol
segons lo plech
Vist que tostemps restant en sech

mostren carena
Vist que tan be ja la fahena
del arquejar
No fa per ells nil carduçar
tan poch la lana
Quencara quey sia la gana
fall lo poder
Vist que tan be al menester,
los seus falcons
No spantaran ja molts agrons
car son moxetes
Quescassament los busqueretes,
o bequerudes
Volar poran segons les mudes
que tenen ja
E vist tan be quen rahosta
puix que les dones
Bormint ab ells ales espones
dormen del lit
Passant de clar tota la nit
ab lo desig
Com siy agues paret en mig
morint de fam
Car nunqua troben lo reclam
dels vells apunt
Per acantar al contra punt
que han mester
E vist quant tart en son terrer
clauen la vira
Lo mouiment daquesta jra

es vn corco
Quels dona mortal passio
puix ab tals faltes
Viure les fan com abmalaltes
tenint dieta
Beuent tostemps ab cullereta
en sanitat
Fent los seruar de castedat
per forçal vot
Tant quen son niu al segur pot
filar laranya
Hi digils vol mal de migranya
hi merarchia
Bel dejunar la nit hil dia
ve lo bascar
Lo mal de cor hil sospirar
pesmortiments
Hi cent mil alrres accidents
hi rams de mare
Bon desijat qui les repare
cerquen remeys
Per hon prou voltes nostres leys
afauoreixen
Et vist quels vells prou no coneixen
ni menys regelen
Semblants perills ans tostemps belē
volent mamar
Beurien se ja desuear
daquests mals vicis
Puix que miram per los jrdigis

hi clar se veu
Que per molt quels ajude deu
ab tants afanys
Acaminant may en deu anys
arribaran
Fent tot lesforç que fer poran
diçi anules
Hi som les dones com les mules
que ben penssades
Volem esser hi caualcades
atotes hores
Hils esperons son cantiplores
molt delitoses
Per ales questan desijoses
dasaborir
La bona nit hi mal dormir
hi vist tan be
Que puix en ells noy vem de que
puguen fer joch
Que lo fet dells es sols lo toch
hi parauletes
E vist que ja dells les jutgetes
perales dones
Per res almon ja no son bones
per asonar
Ni tampoch per afalaguar
Neguna delles
E vist ab quant justes querelles
se son clamades
Hi que nestan molt alterades

BIBLIOTHECA E MAZARINE

yab gran rabo
Puix que dels vells lo vell bordo
es canya ferla
Hi si daquells algus dit perla
sera de peix
Perço la joue lauorreix
tant hi desdeya
Puix tostemps fa com laspardeya
la companyhia
Hi vist tot quant veures podia
ni replicar
Y ls aduocats al disputar
lo quey han dit
Vist lo proces molt be fornit
de tot soy quant
Era mester ben atlegant
hi lascriptura
Per lo semblant hi la procura
per part daquells
Vist quen moreno yes per ells
en tal ajust
Que no pot ser del mateix fust
pijor clauilla
Y esta tan be ja dins la ylla
dels pensaments
Puix son del tot sos esturments
desconcertats
Que puix que nols hi han vntats
doli doliues
Li han cregut tant les adiues

ques be mester
Quey mostre deu tot son poder
Jesus.

E atenent
misericordiosament
en esta causa
Ab molt repos e no sens pausa
examinada
Hi com sedeu be ruminada
hi discutida
Compresa be hi aclarida
ab gran saho
Per nos na venus hi raho
ab duys ensemps
Bauant los vlls tenint tostemps
de nostra pensa
Aquell qui es vera defensa
hi creador
De tot lo mon hi redemptor
vniuersal
Lo qual clauat alt en lo pal
per tots saluar
Amort cruel volge liurar
asimateix
Bon tot iohi bo proceheix,
hi verdader
Exercitant nostre poder
pronunciam
Sentenciam hi declaram

que tots los vells
Ibils que seran semblants aells
segons les obres
No puguen ser damor manobres
ni tam poch mestres
Ans tots aquells que son mal destres
en aquest art
Volem manam vixquen apart
foral ra mar
Per que lo gall ques mal granat
per alauor
Molt poch li val ser cantador
puix no fa pondre
Ibi per cos deu lo vell disponre
en fer tal vida
Sabent que te lo temps amida
hi fil per randa
Que dels deligs faça comanda
o cessio
Als quey darau millor rabo
yab menys afany
En poch espay quells en tot lany
yenser de nit
Vajen tantost de taulal lit
yen bon coxi
Reposen be fins al mati
hi la costella
Sia la sopay la scudella
yal dia clar
Sien tenguts tantost anar

passos contats
Alla hon son mes obligats
ques ahoir
Missa primer ya oferir
lanima deu
Puix que tan prop del regne seu
tenen los peus
Hi no anar cerquant capmeus
ni pedres fines
Confortz solsits ni medicines
per aviuar
Ni fer que pugua rebrotar
lo margallo
Que trahucat ple de corco
nos bo ares
E mes manam nos enren mes
de huy auant
Contraminant anar cercant
jouens mullers
Puix no falcas com asparuers
dormir ab presa
Per esser gent tant indefesa
hi tan ciuil
Que non trobem entre cent mil
solament hu
Que sia bo ni cuyt ni cru
ares damor
Perço nosaltres ab tenor
dela present
Los bandejam publicament

BIBLIOTHECA DE CATALUNYA

dela cort nostra
Puix conexem hí clar se mostra
massa senpenyen
Car puix en res ja nols constrenyen
les nostres leys
No consentint en los homeys
desí materos
Manam que no sien adnexos
mas separats:
Pero si de desesperats
ní hauralguns
Que vullen ser tan importuns
que repellint
Y al que manam no obehint
volran cercar
O penaran per conquistar
ten dra donzella
Sils fan comprar de cornuella
les antipares
O de sent luch los fan confrares
o açeruera
Los fan anar dreta carrera
o abayona
Sent los portar tots temps corona:
o les manyoses
De moyses molt gracioses
ho puguen fer
Ihils ne donam bastant poder
atotes elles
Axí viudes com donzelles

ab vells casades
Sens que no sien obligades
aperdre el dot
Puguen seguir lo nostre vot
si en jouent
Ab ells tendran acostament
per ques rabo
Puix ells se tallen lo basto
ab ques caltiguen
Ibi per que mes no les fatiguen
ab tals empreses
Los condempnam en les despeses

¶ Lata sentencia
e fidel sompni.

Vxi les parts: ab paraules corteses
Qui marmulant mostraua cara trista
Altres rient: refermauen les preses
Veyeu entrells: rahons hi grans conteses
Vxi de gest: paraules com de vista
Pero nols cal: ales dones res tembre
Puix per sa part: la sentencia canta
La qual per mes: los mals daquelles rembre
Se publica: a sis jorns de decembre
Mil quatrecents: del any sis e noranta.
Y ab la remor dela gent tanta
y ab laualot
Que lescriure prou del tot nos pot
lo quant fon gran
Se desperta johan johan

¶ Ad laudem ⁊ honorem domini nostri jesu christi eiusq; gloriose matris virginis marie: fuit impressus in ciuitate valentie. Per Lupum de roca alemanuz. Die. xxv. octobris. Anno domini. M. cccc. xcvij.

MAZARINE · BIBLIOTHEQUE